

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 KOPONNA.
 Egy hónapra 2 KOPONNA.
 VILÁGBAN:
 Egy évre 25 KOPONNA.
 Egy hónapra 2 KOPONNA.
 ERDEJÉBEN:
 A postai díj a postai költség 20 fillér.
 A postai költség a postai költség 10 fillér.
 A postai díj a postai költség 20 fillér.
 A postai költség a postai költség 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főterezsék: 22 sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, november 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolkk: Az állam és a pótadó.
- Sok szónak is egy a vége.
- A barátságos idegen.
- Pezsgő hatszáz koronáért.
- A választás alakjaiból.
- A művész automobillja.
- A városatyá-választások.
- Művész és Ügynök.
- Hentaller Lejos Aradon.
- Tárca: Magyar Szerenád. Írta: Ráskai Miksa.

Az állam és a pótadó.

Arad, november 8.

A belügyminisztériumban bizonyára megcsóválják néhány szigorú fejet, amikor Aradvárosának jövő esztendei költségvetését olvassák. Ezt, a legutóbbi közgyűlés határozatából, most terjesztette föl a város. Hetvennyolc százalék? Az a város, úgy látszik, könnyelműen gazdálkodik; hovatovább megéri a kormánybiztosságra.

Szó sincs róla, a belügyminisztérium szigorú fejének igazuk van. Aminthogy igazuk van, amint ezt nemcsak Arad, hanem más városok költségvetéseinek konstataciója, amelyek mindjobban zülnek a pótadó lejtőjén. Csakhogy egyedül a vidéki városok az okai ennek.

Más nemzeteknél bizonyos tekintetben lépést tartott a vidéki emporiumok fejlődése az ország szívével, minálunk azt cselekedtük, amit a szenvedélyes játékos:

egy blatra tettük fel mindenünket s ez a sokat ígérő blatt az ország fővárosa. Gyönyörű, lélekemelő idea, hogy gazdag nemzetnek pompás fővárosa legyen, büszkesége, dicsekvése ez egy egész országnak, de nálunk fényes paszománt, ragyogó aranygomb csak a kopott mentén. És bizony e drága aranygombhoz sehogy sem illik az ország nyakában lógó koldus-tarisznya.

De ne beszéljünk metaforákban, tény, hogy fővárosunkra sokat költöttünk, sőt, hogy még ma is mindent ráköltünk. Ott van például, hogy egyebet ne említsünk: a Margitsziget megvétele. Eletkérdés-e talán a fővárosra? Dehogy, csak afféle szépség-flastrom, amely mégis tizenkét milliójába kerül az államnak. Tizenkét millióval tizenkét nagyobb várost tehetünk volna boldoggá, fejlődésképpessé, a modern haladás útjára terelhetjük volna őket, megerősíthetjük volna kulturájukban s a mi a fő: törzsgyökeres magyarságukban, amely, fájdalom, odafönn mindig nagyobb tért veszít.

Mert ne tessék azt hinni, hogy elég magyarul beszélni, írni; magyarul is kell tudni érezni, gondolkodni, cselekedni. Nemzetköziség, ledér életelvek, szokások; külföldi szemét, perverzítás irodalomban, művészetben, az életben, az „ott a hazám, ahol nagyobb kenyeret adnak” elvek forrnak, kavarnak — természetesen összevegyülve sok nemesebb tartalommal is — abban a hatalmas üstben, amelynek neve:

székesfőváros. Lehet ezért nagyon megharagudni, de el nem tagadhatja senki, hogy a valódi faji, nemzeti érzés, a magyar géniusz bekötött szemmel hovatovább a vidékre menekül. A mindjobban szaporodó világpolgárok szánó mosolylyal mérik végig azt, akinek pupillája a külföld feltétlen bámulatában legalább egy jó ujjnyira szét nem tágul, pedig az igazi nagy nemzetek, angol, francia, német, sőt legújabbban a népek konglomerátuma: Amerika is, mindjobban felismerik a nemzeti érzés államalkotó és fentartó erejét, erősítve azt, tudják, hogy a nemzeti nagyságot növelik még nagyobbra vele.

Nem gyengíteni, de erősíteni kell tehát ezt a szent érzést s megbecsülni az ezt féltékenyen ápoló helyeket, mint a rómaiak az oltárok örök tűzét, a görögök szent berkeiket.

Szükség lesz tehát még azokra a most lekicsinyelt, elhanyagolt vidéki városokra és falvakra is. A megjósolt nagy társadalmi forradalomban ezek lesznek a nemzeti eszmék, ezzel az államfentartó erő apróbb mentsvárai. Amíg azért a nemzeti érzés alapján van szervezve az állam, a helyek felkarolása, segítése nemzeti érdek, sőt kötelesség.

Nincsen tehát éppen a magyarság szempontjából semmire sem égetőbb szükség, mint egy a magyar faj-szeretettől s nemzeti eszmétől áthatott jó városi vagy községi törvényre.

A városokat, községeket fel kell sza-

Magyar Szerenád.

— A vasárnapi filharmoniai hangversenyhez. —
 Írta: Ráskai Miksa.

A filharmonikusok holnapi első hangversenyén előadásra kerül egy fiatal magyar zeneszerzőnek, Vándor Leónak „Magyar Szerenád” című zenekari műve.

Sokan, akik ezt a címet olvassák, olyanfajta magyar szerenádra gondolnak talán, amelyent holdsugaras éjszakákon egy pár szál cigányád „felsőbb parancsra” a házak élesen körvonalozott árnyékába húzóda. Pedig ennek a „Magyar Szerenád” ahhoz az éjszakai magyar szerenádhoz kevés köze van. Csak a nevük egyforma, meg a felhasznált dallamok itt is, ott is egy forrásból merítődtek, a magyar népzene kifogyhatatlan, kristályos forrásából.

Vándor Leó Magyar Szerenádja a zeneművészet egyik legmagasabb műfajának formájára öntődött. A szerenád mint zenei műfaj, a zenei műfajok királyának: a szimfóniának közeli rokona. Míg azonban a szimfóniának, a királynak, szoros formák szigorú etikettjéhez kell alkalmazkodni, addig a szerenád — bár királyi családból származó — szabadabban mozoghat, sőt talán még mesalliancera is vetemedhetik. Mint az instrumentális zene műformája: a szerenád demokratikus és sose igyekszik eltagadni, — mint sokszor a szimfónia teszi, — hogy a népből eredt. Mert onnan veszi az eredetét. A mióta ugyanis csak léteznek szerelmesek, meg hangszerek és létezik fogékonyság a holdnak „ezüstös fénye” iránt — azóta ismerik a „serenata”-t is, az esteli dalt, melyet talán a trou-

badourok neveztek így el, megkülönböztetésül a nappali daltól, az „alba” tól. Később aztán, mikor a szerenád egészen a szerelem és a holdvilág szolgálatába szegődött és mindig künn a szabad levegőn adódott elő, a lantos hangzerek epedő szavát lassanként túlharsogta a fuvó hangszerek kiabálása. Haydn és Mozart már fuvóhangszerekre írják örökre üde és kedves, több tételű szerenádjaikat, és a „szerenád” ezen nagymesterek által udvarképpessé téve, ünneplésen bevonul a klasszicizmus és így a magasabb zenei műformák előkelő társadalmába. Szabad szimfonikus váz szerint írják a modern zeneszerzők szerenádjaikat, leginkább kis zenekarra vagy vonózenekarra.

Vándor Leó, aki most a Népszínház-Vigoperának karmestere, ugynevezett kis zenekarra írta művét, olyan zenekarra, amely csak a vonós és fufuvós hangszereket foglalkoztatja, a rézfuvók közül csak két trombitát, két kürtöt tűr meg és a nagy zenekarok harsogó rézóriásait kizárja a játékból.

Vándor Magyar Szerenádját először a budapesti filharmonikusok adták elő a múlt telen őszinte és nagy sikerrel. Mindenkit megragadott ennek a műnek a kedvessége és általában tetszett az a tiszta magyar zamat, mely a mű minden porcikáját a szigorú formák betartása dacára átjárja. Mindenki érezte, a kritikusok meg is írták, hogy Vándor Leó egy nagy és határozott lépéssel vitte elő a magyar műzene veszteglő ügyét. Olyan magyar műzenét értek, amely végig magyaros íze és jellege dacára, internacionális, künn, a külföldön ép úgy tetsző ép úgy megérthető, mint

minálunk. Akik mindjárt az első előadás után megjósolták, hogy ez a mű befogja járni a külföldet, nem csalódtak. Nemrég egy budapesti lap felsorolta, hogy hol játszik már ezt a szerenád. A jó szomszéd: Bécs is befogadta és Németország majdnem minden nagyobb városában, Londonban, Zürichben is előadják erős tetszés mellett. A külföldi szaklapok konstataciója, hogy magyar és — mégis szép, hogy a műnek kedvessége, derűje elragadó, feléplítése pedig kifogástalan. A műnek tényleg két fő jellemvonása, hogy zenitálisan magyaros és kedves.

A négy tételt egyszerű római számokkal jelzi a szerző. Nincs azokon semmi utmutató felírás. Kíváncsi lévén azonban a mű négy részének alap gondolatára, felvilágosítást kértem a komponistától erre vonatkozólag. Programot kértem tőle, ha ugyan ez a szerenád nem abszolút-zene, aminek programot adni nem lehet, nem szabad. Kérdésközlésemre a következő érdekes és tartalmas levelet kaptam tőle:

„Általában nem vagyok híve a programzenének. Mindazonáltal ha komponálok, mindenkor határozott hangulatoknak és érzéseknek engedek kifolyást s ezért természetesen tartom, hogy a hallgatóban is asszociációkat kell Szerenádomban első előadásakor is több budapesti lap között a dologról részletes programot. De én nem szókkal, hanem csupán hangokkal akarom ezeket az asszociációkat irányítani; a hallgatóra bízom, hogy mit hall ki belőle. A jó muzsikának a kritériuma, hogy még ha programzene is, program nélkül is mint abszolút zene

badítani a vállukra rakott óriási tehertől, hiszen ami funkciót végeznek, azok nagyrésze jóformán állami feladat. Kivetik, szedik az állam adóját, illetékét, fogyasztási adóját, anyakönyveznek, segédkeznek sorozásnál, övük a közegészségügy, rendfentartás, az örökös vagyoni- és életbiztoság felett.

S mindezekért hol a rekompensáció? A törvényhatóságokat még csak segíti az állam. Törvényileg dotációt szavaz meg részükre, a városok segítése pedig kimerül abban, ha akad jólelkű pénzügyigazgató, aki pár száz koronával olcsóbban játsza kezükre a fogyasztási adó jövedelmét annál, mint amennyit talán egyesektől kaphatna az állam.

Szó van ugyan a közegészségügy s a rendőrség államosításáról, de az utóbbi még a távoli jövő zenéje.

Pedig a városok megmentésével sietni kell. Összeroppannak a pótdótehertől, stagnálnak, vergődnek. Helyes uton jár tehát Szeged város törvényhatósága, amikor utal arra, hogy az állam, ha már a jelen nyomasztó körülményei között másként nem teheti, legalább *olcsó kölcsönnyújtással siessen a városok segítségére*. Igenis, ne a jobbára spekulációra alapított fővárosi hitelszövetkezetek megmentésére pazarolja az állam az ország millióit, de a *vidéki városok felségélyezésére*. Mennyi közcél, megoldatlan feladat kínálkozik itt minálunk is, amely csak azért nem oldható meg, mert nincsen rá pénz, olcsó hitel.

Amíg az állam maga nem ad segítő kezet a városoknak, hogy anyagi zavaraiából kievickélhessenek, terheik csökkenjenek, — addig az állam is bünrészese mindama pótdótemelésnek, amelyekért a kormány olyan szigorú leiratokban szokta feddeni a vidéki városokat.

megállhat; ha program nélkül nem nyújthat élvezetet: rossz! Ezért nem adtam szerenádoknak programot, hanem csak címet.

Az egész nem akar egyéb lenni, mint egynehány kedves, könnyed, enyhe fajnagyt hangulatnak nagyobb egységbe foglalása.

Ez a levél, melyből egy határozott művészi egyéniség sugárzik ki, legjobb jellemzője a kis remekműnek. Ha a zeneszerző nem használja ki a program adás jogát, úgy helytelen volna egyéni benyomások alapján programot szögezni a mű négy tételének elejére. Meg fogja ez a „Magyar Szerenád” találni maga is az egyenes utat minden egyes hallgató érzelmehez, szívéhez.

Legalább is joggal remélhető ez! Mert ha ez az arany keretbe foglalt négy magyar zenei zsánerkép a külföldön mindenfelé tetszésre talál, úgy kell, hogy tessen az itt is, ahol ebből a munkából kiáradó magyar hangulatok fogékony lelkekre találnak. Künn a külföldön — például — ha a harmadik tételt bevezető mélabus klarinét-szólót hallják, talán csak a huszárdolmányba bujt cigányzenekarok pufók klarinétosára gondolnak. Mi azonban ebben a klarinét-szólóban fokozott „honi” asszociáció révén ráismerünk a tilinkó hangjára. A tilinkó szavára, amely szívünk legkisebb rejtékét sem kerüli el, bármily messziről is foszli nyokban szállingózik felénk olyantájt, mikor már csillagos, holdas est — amolyan szerenád-est — borul néma nyugalommal a magyar rónákra.

Különben annak is erőpróbája lesz a „Magyar Szerenád”-nak (magyar vidéki városban első) előadása, hogy a magyar műzene szeretete az öreg Erkel műven is túl terjed és hogy miként becsülik meg, miként szeretik meg egy fiatal magyar komponista izmos tehetségének értékes hajítását.

Sok szónak is egy a vége.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 8.

Supilo Ferenc ur, ahogy ma délelőtt be-toppant a képviselőházba, egyenesen az újságírókhoz szaladt:

— Uraim, uraim, nagy újságot mondok.

— ???

— *Ma befejezzük az indenmitási vitát.*

— No, azt gondoltuk.

— Még két három szónokunk beszél és aztán — slussz.

De azért hozzáfűzte Supilo ur: „Ha csak valami közbe nem jön!” Mi az a valami? „Például, egy lármás incidens”.

Nem kelt föltűnést ez a hír, mert gondolták, hogy a kormány erőlyes akclójának meg lesz a foganatja.

Az ülés megnyitása előtt az elnöki szobában konferencia volt, melyen résztvettek Návay Lajos, Rakovszky István, Wekerle Sándor, Széll Kálmán és Hammersberg László. A házszabály módosításáról tanácskoztak.

Rakovszky István pont tíz órakor nyitja meg az ülést.

Füldes Béla előadó a közgazdasági és pénzügyi bizottságok nevében jelentést tesz a *kégyezési javaslatokról*.

Hoitsy Pál pénzügyi jelentése után

következik az indenmitás tárgyalása.

Supilo Ferenc a házszabályokhoz kér szót és magyarul tiltakozik az ellen, hogy Lorkovics képviselőnek nem adták meg tegnap a szót a házszabályokhoz, mert horvátul beszélt. Nekünk közömbös, hogy az elnök ért-e horvátul, vagy sem. (Zaj.) A törvény szerint mi használhatjuk a horvát nyelvet is.

Közbeszólások: *Is, is!*

Supilo Ferenc: Szóval nem csak beszélhetünk horvátul, hanem használhatjuk nyelvünket, szóban és írásban. (Nagy zaj)

Egy hang: Haza írhattok horvátul.

Supilo Ferenc: Ez közös országgyűlés, a melynek nyelvére az alaptörvény rendelkezései mérvadóak. Mi használhatjuk nyelvünket az összes parlamenti tárgyalásokban. Az elnök magánügye, ha nem ért horvátul. Mi szigorúan ragaszkodunk a törvényhez, amelyet a Ház szavazás útján egyszerűen meg nem változtathat, csak regnikoláris küldöttség útján.

Ugron Gábor Supilo nyilatkozatát vizsgálja. A törvény a képviselőkre elrendeli, hogy magyarul írniok és olvasniok kell. Ez abszolút rendelkezés, alóla kivétel nincs. Természetes is, hogy nem tanácskozhat, aki a tanácskozás nyelvét nem érti. Ez iránt soha kétség nem volt. (Helyeslés, nagy zaj a horvátoknál. Elnök folyton csenget.) A magyar országgyűlés kezdetől fogva megbírálhatta volna, tudnunk-e a horvát képviselők magyarul. (Nagy zaj a horvátoknál.)

A horvátok közbeszólnak: *Divorcous!* (váljunk el)

Ugron Gábor: Évtizedeken át jóhiszemű férfiak jöttek ide Horvátországból, akik jogainkat ismerték és méltányolták. A horvát nyelvre vonatkozólag fontos, hogy ott van a törvényben az az is. Használhatják is a horvát nyelvet. Hogy most ideküldenek olyan testületet, amely kötelességét nem képes teljesíteni, ez nem hasznos az országra. Supilo azt kívánja, hogy válasszunk horvátul tudó elnököket. Ez nagyfokú elbizakodottságra vall. (Ugy van!) Ez nem jóhiszemű eljárás. Nem az elnökkel, hanem az egész Házzal kell magukat megértetni, ha célt akarnak elérni. (Helyeslés!) Ha most az elnök intézkedik, a horvátoknak huszonnégy órai kitanításra van szükségük, hogy megértsék. Ez silány agitáció, gonosz munka. (Helyeslés, taps.) Idézi a hatvannyolcas törvényt. (Nagy zaj a horvátoknál, elnök folyton csenget.) Itt csak a horvát nyelv élőszóval való használatáról van szó. Minden jog használata attól függ, nem érinti-e mások jogát. Mi nem gátoltuk eddig jogalkban a horvátokat, de ha gonosz célokra akarják jogalkat felhasználni,

eljárásuk jóindulatunkat. Mi kintartottuk önöket pénzzel. Kérem, térjünk napirendre Supilo felszólalása felett. (Helyeslés, nagy zaj)

Dániel Tibor báró a házszabályokhoz kér szót, de az indenmitásról kezd beszélni.

Elnök figyelmezteti, hogy csak a házszabályokhoz szólhat.

Dániel Tibor báró polemizál Supilo felszólalásával. Kijelenti, hogy a horvátok visszaélték a Ház jóindulatával. Obstrukció, támadás folyik itt a magyar parlamentarizmus ellen.

Vlár Aurél a házszabályokhoz szól és tisztán jogi szempontból akarja megítélni a kérdést, célszerűségi szempontok mellőzésevel. A horvát nyelv használata a 68. XXX t.c. ban van szabályozva, ez az alaptörvény. Ez csak olyan módon változtatható meg, ahogyan létrejött. Nincs olyan házszabályszakasz, amely kivételt tenne a nyelvhasználat tekintetében. De ha volna, akkor sem volna érvényes a horvátokra.

Rátkay László a házszabályokhoz szól. Ne csak a jogokról beszéljen Supilo, hanem a kötelességekről is. Itt a tanácskozási nyelv magyar, ebbe belé kell illeszkedniök. Ők azt hiszik, hogy ők delegátusok, külön jogokkal. Ez nem áll. Így az történhetik, hogy visszaküldjük önöket oda, ahonnan jöttek és kérjük, küldjenek olyan képviselőket, akik kötelességüket teljesíteni tudják. (Helyeslés.)

Supilo Ferenc szól a horvát delegátusok jogairól (Nagy zaj).

Felkiáltások: Képviselők!

Elnök: Nem tűröm, hogy közjogellenes kifejezéseket használjanak. Delegátus nincs, delegátusnak én nem adok szót.

Supilo Ferenc kijelenti, hogy a horvátok nem akarnak mumiákat küldeni ide. Amit az urak akarnak, hogy a horvát képviselők magyarral tudjanak, az abszurdum. (Zaj.)

Návay Lajos: A házszabályokhoz és személyes megtámadtatás címén is szól. A törvényhez ragaszkodnunk kell, de számolni kell az itt megnyitvaülő felháborodással és a horvátok visszaéléseivel is. (Helyeslés.) Én soha nem korlátozom a szólás jogát. Tegnap is megadtam a szólás jogát Lorkovicsnak, de ő nem tudta magát megérteni. A józan ész szerint a horvát hozzászólás csak kiegészítő eszköz. De rögtön e döntendő házszabályvitát provokálni horvát nyelven, lehetetlenség. Mi lelkiismeretesen, a törvény és jog szerint teljesítjük kötelességünket, de megfélemlíteni magunkat nem engedjük. A Háza bizza, helyesli e eljárást. (Zajos helyeslés.) Nyugodtan tekint arra, amit tegnap, józan esze inspirációja alapján tett. (Zajos helyeslés)

Surmin György horvátul kezd beszélni a házszabályokhoz.

Óriási zaj támad. Folytonos közbeszólások. Feláll Lorkovics, Vinkovics és még többen. Horvátul próbálnak beszélni. Nem engedik szóhoz jutni. Az elnök folyton csenget.

Elnök: Kijelenti, hogy a házszabályokhoz csak magyarul enged szólani. Ez gyakorlati kérdés. Hogy a szólóknak ne volna közük ahhoz, hogy az elnök tud-e horvátul, vagy sem, törvénytelen álláspont. (Folytonos zaj a horvátoknál.) Nemcsak az elnöknek, hanem az egész Háznak értenie kell a házszabályvitát. Én megadom a szót a házszabályokhoz mindenkinek, de csak magyar nyelven.

Magdics Péro beszélni akar.

Elnök: A szót megvonom, következik a napirend. Ki következik szólásra? (Nagy zaj a horvátoknál.)

Jegyző: Puric József!

Puric József horvát beszédben kijelenti, hogy az indenmitás ellen fog szavazni. A kormány eljárása olyan, hogy nem lehet iránta bizalommal. A kormány horvát autonóm ügyekbe avatkozik, a mivel a kiegyezési alaptörvényt megsérti.

Mazurnits Bogoszláv horvátul beszél az indenmitás ellen. Szóvá teszi a házszabályok értelmezését.

Elnök: Figyelmezteti, hogy ez nem tartozik az indenmitáshoz, mert ez az elnökség dolga. (Helyeslés.)

Mazurnits Bogoszláv: Tovább beszél horvátul.

Elnök: Másodszor is figyelmeztetem a szónokot, hogy maradjon a tárgypál, különben megvonom a szót.

Mazuranits Bogoszláv: Egy két szót mond horvátul.

Elnök: A képviselő úrtól megvonom a szót. (Ejenzés, taps, helyeslés.)

Privicsevics Szvetozár: Az indomítás ellen szólal fel horvátul.

Elnök: A képviselő úrtól megvonom a szót. Privicsevics tágra nyitott szemekkel nézett az elnökre. Nem tudta megérteni, mit vett, hogy a hirtelen szövegvonást érdemelte ki. A válasz azonban hamarosan megérke ett egy „pardon” alakjában az elnöki székéből.

Elnök: Pardon, sértő kifejezés hallatszott el, de nem a képviselő ur mondta.

Privicsevics folytatja beszédét.

Elnök: A szónok eltér a tárgytól. Figyelmeztetem, hogy maradjon a tárgynál, különben megvonom tőle a szót.

Privicsevics tovább beszél.

Elnök: Ismét inti, hogy a tárgyhoz beszéljen.

Privicsevics: Folytatja beszédét.

Elnök: Kérdem a szónokot, milyen nyelven beszél? Szerbül, vagy horvátul?

Privicsevics Szvetozár: Kijelenti, hogy a szerb és horvát nyelvet keverve használja, mert rokon nyelvek.

Elnök: Konstatálom, hogy a képviselő ur meg nem engedett nyelvet használ, megvonom a szót.

Muacsevics Vazul a következő horvát szónok.

Supilo Ferenc: Ő sem beszél horvátul.

Elnök: Supilo ur azt állítja, hogy a szónok nem horvátul, hanem szerbül beszél. Mint-hogy én Supilo ur szavainak nem adok hitelt, felszólítom a szónokot, nyilatkozzék arról, hogy szerbül, vagy horvátul mondja-e beszédét?

Muacsevics Vazul kijelenti, hogy horvátul beszél.

Elnök: Megállapítom itt, a Ház színe előtt, hogy Supilo ur félre akarja vezetni az elnökséget.

Egy hang: Megint hazudott.

Felkiáltások: S, ion! Szégyelje magát! Pfuj!

Muacsevics Vazul: Horvátul beszél az indomítás ellen.

Zagorác István fejtegetést folytat horvát nyelven a miniszteri felelősségről.

Elnök ismételtén figyelmezteti a szónokot, hogy ez nem tartozik a tárgyhoz, de Zagorác a figyelmeztetések dacára ugyanazon témát fejtegeti, mire az elnök megvonja tőle a szót.

Budiszavlyevics Buda aig másfél percig beszél horvátul. Ezen idő alatt is az elnök két ízben figyelmezteti, hogy a tárgyhoz szóljon, majd pedig megvonja tőle a szót.

Ezzel a horvátok obstrukciója kimerült, mire az elnök a vitát berekesztette.

A horvátok gúnyosan tapsolnak, a függetlenségi párt pedig tüntetően éljenez.

A horvátok az elnökhöz banyújtott s általuk alírt íven névszerinti szavazást és a szavazásnak holnapra való halasztását kérik, amit az elnök el is rendel és az ülést 10 percre felfüggeszi.

Szünet után a Ház átér az alkotmánybiztosítók tárgyalására.

Az első javaslatnál, a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatnál

Babó Mihály előadó hosszabb beszédben ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot, amelyet a Ház általánosságban és részleteiben is vita nélkül elfogadott.

A 20. szakaszhoz

Bozóky Árpád módosítást nyújt be.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ellenzi Bozóky módosítását.

A Ház a javaslatot módosítás nélkül elfogadta.

Ugyancsak vita nélkül elfogadták a hatásköri bíróságról szóló törvényjavaslatot, valamint az állami és törvényhatóság alkalmazottak nyugdíj viszonyairól szóló törvényjavaslatot.

A lex Szapáryana eltörlésénél

Thaly Kálmán állott fel szólásra és dicérte a javaslatot, amelyet elfogad

Hasonló értelemben szólalt fel

Lengyel Zoltán, aki üdvözölte Andrássy a javaslat benyújtása alkalmával s kéri, hogy a törvényhatósági autonomia védelmében ezzel ne álljon meg.

A Ház a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta, mire az ülés véget ért.

A barátságos idegen.

Rablás az országuton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Drágán fizetett meg hiszékenységeért Burka Flóréné seprősi lakos, kinek följelentésére maült össze az aradi esküdtsek, hogy ítéljen az asszony megrablója, Blázs Illés bűnpörében. A tárgyalás lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Ez év szeptember 5-én Burka Flóréné Aradon vonatra szállt, hogy hazautazzék Seprősrre. A motoroson este nyolc órakor érkezett Borosjenőre s mivel utazását csak másnap reggel folytathatta, kérdezősködött a vasuti öröknél, hogy az éjszakát hol tölthetné.

Erre Blázs Illés ajánkozott, hogy majd ő bevezeti az asszonyt a faluba. Az asszony megbízott a jóképű vezetőben, és rögtön el is indultak a sáros uton, szakadó esőben a falu irányában. De aig haladtak vagy egynegyed órát, a vezető öt forintot követelt az asszonytól s mikor az kijelentette, hogy nincs is annyi pénze, ráordított:

— Hát akkor adjon egy koronát, mert rögtön agyonverem.

Az erőteljes asszony nem adta oda neki a koronát, hanem ellentájt támadójának, ki végre derékon ragadta az asszony ingét s azt kihuzva, kivette alóla a pénztárcát a benne levő egy korona negyvenhat fillérrrel együtt. De ezzel nem érte be, hanem földreperverte Burkánét és hosszas viaskodás után letépte róla fehér tarisznyáját, melynek tartalma kilenc, tíz korona értékű ingóság, kendő, dohány, fehérmű volt, azután a falu irányában elszaladt, magára hagyva a sötétségben a vidéken tájékozatlan asszonyt, az ut közepén.

A csendőrség hamarosan megtalálta a rablót, ki rögtön megvallotta tettét s azt, hogy a tarisznyát egy szalmakazal alá rejtette. Ma azonban az esküdtszéki tárgyaláson tagadta, hogy ő rablási szándékkal vette el a pénztárcát és a tarisznyát, mert az asszony neki adta azt. Az esküdtbíróság nem fogadta el ezt a védekezést és Blázs Illést, a lakásközvetítőt, rablásért elítélte két évi fegyházra.

Pezsgő hatszáz koronáért.

Az inzultált magyar bíróság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 8.

A kolozsvári járásbíróság előtt ma érdekes becsületsértési pört tárgyaltak. A vádlott Wuchetich Sándor kolozsvári postaigazgató volt, a panaszos pedig Móríc Aladár dr. kolozsvári ügyvéd, akit Wuchetich, amikor az ügyvéd foglalás céljából megjelent nála, durva szidalmakkal inzultált. A szitkozódást annál súlyosabban bírálták el, mert az nemcsak az ügyvéd személyét érintette, hanem durva támadás volt a magyar igazságszolgáltatás ellen. A végrehajtó látásán megbokrosodott Wuchetich, a horvát nemzeti büntetés kolozsári exponense és a magyar bíróságot tette felelőssé azért, mert egy viharos éjszakán hatszáz korona értékű pezsgőt fogyasztott el a barátaival és a pezsgő árával konokul adós maradt Segesvári és Társai kolozsvári kereskedőknek. Amikor Móríc Aladár ügyvéd és Papp Jenő végrehajtó bírósági végzéssel a kezükben megjelentek Wuchetich Sándor lakásán, a postaigazgató rájuk ordított:

— Komiss a magyar igazságszolgáltatás, hogy engem ilyenekért zaklat. Es csak Magyarországon történhetik meg.

Aztán az ügyvédre támadt:

— Micsoda utondlás az, hogy így be akarnak hatolni a lakásomba? Itt ügyvéd nem f glal! Est én megakadályozom!

Az ügyvéd a végzést mutatta, a végrehajtó pedig szinte erőszakos uton felelt meg törvényes küldetésének és lefoglalta a dühöngő ember butorait.

Móríc Aladár becsületsértés miatt följelentette Wuchetich Sándort és a mai tárgyaláson, amelyet Salamon Sándor járásbíró vezetett, a bevádolt postaigazgató Nagy Zoltán dr. ügyvéddel képviseltette magát. A bíróság kétszáz korona pénzbírsággal sújtotta Wuchetich Sándort; a büntetés behajthatlanság esetén tiznapl fegyházra változtatsandó át. Sulyosbító körülménynek vették, hogy a durva inzultust a magyar királyi postaigazgatóság épületében levő lakásán követte el.

Wuchetich Sándort Zágrábból helyezték át Kolozsvárra, ahol nem ez az első kellemetlen szereplése. Magyarelleses érzelmei miatt mindig idegenkedett tőle a kolozsvári társaság. A darabont-időkben ő volt az első, aki Csáky Zsigmond grófnál, a kormánybiztosnál vizitelt.

Művész és ügynök.

„Zsebemben a minisztérium!”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 8.

Az Operaház kiváló művésznőjének, Krammer Teréz asszonynak bécsi szerződéséről nagy kavarodás támadt. A művésznő évi 20.000 frttal 10 éves szerződés mellett akarta csak mezejtani a budapesti operánál szerződését. Mészáros, az opera igazgatója azonban csak 16.000 frtot ajánlott fel a művésznőnek 5 évi szerződéssel. Krammer Teréz ezt a szerződést nem volt hajlandó elfogadni s Bécsbe szerződött el. A művésznő és az opera igazgatója között támadt differenciákról tudomást szerzett Bárd Mór zeneműkereskedő és színházi ügynök s felkeresve csömöri villájában a művésznőt, ajánlatot tett neki arra, hogy ő majd kieszközli, hogy az opera igazgatósága elfogadja szerződési feltételeit, mert az állami színházak miniszteri intézőjét a kezében tartja.

Krammer Teréz Bárdnak ezen nagyhangú kijelentését elmondta a Hir című lap tudósítójának, aki azt meg is írta. Ezzel aztán nagy felháborodást keltett az Operaháznál, mert a „miniszteri intéző” alatt Nebenführer József belügyminiszteri számtanácsosra gondolt mindenki, akihez pedig ilyen gyanúsításnak még az árnyéka sem férközhetik. De legjobban talán maga Bárd Mór ijedt meg, hogy a művésznő nyilvánosságra hozta ezen kijelentését s sietett magát levélben menteni Nebenführer előtt, kijelentve, hogy ha Krammer Teréz urnő tényleg megtette volna a Hir című lapban foglalt állítást, úgy tudva valótlanságot mondott és ezen állítása az első betűtől az utolsóig mind hazugság.

A művésznő Bárd Mór ezen kijelentése miatt becsületsértés vétségéért emelt panaszt a színházi ügynök ellen. Ma tárgyalta ezt a panaszt a büntető járásbírósnál Farkas Gyula dr. járásbíró. A tárgyaláson a panaszos művésznő férjével és Kovács Jenő dr. ügyvédjével jelent meg. A vádlott Bárd Mór Zboray Miklós dr. védte.

A tárgyalás során Krammer Teréz elmondta, hogy ez év augusztus 20 án, aig hogy hazajött ischli vendégszerepléséről, felkereste őt csömöri villájában Bárd Mór, aki ezen látogatását előzőleg telefon útján jelentette be neki. Elmondta, hogy üzleti ügyben jár, de mielőtt

erre rátért volna, elkezdte dicsérni a villámot s hangoztatta, hogy miért akarom ezt a paradicsomot itt hagyni. Ezután bementünk s asztalhoz ültünk. Bárd az operáról kezdett beszélni s én megmondtam neki, hogy már el-szerződtem Bécsbe. Reá akkor azt az impressziót tette Bárd látogatása, hogy puhatolózni jött, hogy miért nem írom alá az igazgatóság szerződését. Majd kijelentette, hogy őt az Opera küldte s azt kérdezte tőlem, ha 10 évre 20.000 frtos szerződést kapok ott, megmaradok-e az Opera kötelékében. Én kijelentettem, hogy már el-szerződtem s 15.000 kor. poenale köt szerződésemet betartására. Bizza csak rám! — mondta ő, az Opera megfizeti ön helyett ezt a poenale-t is. A 20.000 frtos szerződést különben nem ön követeli az igazgatóságtól, hanem én mint ügynök.

A bíróság Zboray Miklós dr. kérelmére a tárgyalást elnapolta addig, amíg azt a sajtópör-t, amelyet Bárd *A Hir* ellen indított, le nem folytatják. Ebben a sajtópörben ugyanis a tényállás amugy is ki fog derülni.

A házszabályrevízió.

Enyhített klotür.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 8.

Kész a házszabályrevízió. A klotür, ha enyhített formában is, helyet talál a magyar parlamentben. A többségi pártoknak biztosítják a vita berekesztésének jogát, erősen megszorított alakban bár, de mégis úgy, hogy minden többségi párt föltétlen ura lesz a parlamentnek.

Budapesti tudósítónk jelenti:

A tegnapi nagy tanácskozásoknak meg van az eredménye. A házszabályt módosítani fogják. Módosítani fogják akképen, hogy se a nemzetiségi, se a horvát képviselők szemérmetlen obstrukcióval a Ház munkásságát meg ne akadályozhassák.

A kormány már teljesen készen van a házszabály revíziójának tervezetével. Javaslata nagyjában ez:

1. Módosíttassék a házszabály akképen, hogy a vita százötven képviselő kivánságára berekeszhető legyen.

2. Ahhoz, hogy a vita ilyen módon berekeszhető legyen, még az elnök beleegyezése is szükséges. Az ő beleegyezése nélkül a vita be nem rekeszhető.

3. A házszabályoknak illetően való módosítása csak egy ülészakon érvényes. Mihelyt az ülészakot berekesztik, avagy az országgyűlést föl-szlatják, ez a módosítás elveszti hatályát.

Látható ebből, hogy a módosítás csak a horvátok és a nemzetiségi-ek ellen irányul. Ez a két párt nem szaporodhatik föl százötven főre, s ha ez a csuda mégis megeshet, még mindig ott van villámháritónak az elnök személye, aki bizonyára mindig magyar lesz.

A függetlenségi pártban igen kedvező a hangulat a módosítás iránt. Némelyek ugyan úgy szerették volna, hogy a klotür csak a költségvetési javaslatokra alkalmazható legyen, de azután belátták, hogy ilyen uton nem lehetne leszerelni az obstrukciót.

A jövő hét elején. — alkalmasint kedden — Wekerle miniszterelnök Bécsbe utazik, hogy a királynak jelentést tegyen a házszabályrevízióról és egyben a tárgyalásra az előzetes engedelmet megkapja.

Ő felsége, természetesen, nem fogja ezt az engedelmet megtagadni.

Érdekes, hogy a tegnapi minisztertanácson Apponyi Albert a következőképen figyelmeztette óvatosságra többi társait:

— Vigyázzatok, vigyázzatok! A horvátoknak nincs más céljuk, mint hogy a külföld ellen kompromittáljanak bennünket. Björnson és Tolstoj szeméi állandóan ránk van szegezve.

— Jogunk van az önvédelemre! — felelték erre többen.

Aztán meg — így okoskodtak — tulajdonképeni házszabályrevízióról szó sincsen. Csak arról van szó, hogy a többség akarata érvényesülhessen.

A művészno automobilja.

Karambola korzón.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Amióta Fedák Sári fehér automobiljával végig száguldozik az országutakon és amióta a libák és egyéb szárnyasállatok elgázolásában rekordot állított fel: a magyarországi színésznők egyetlen egy célt tűznek ki életcélul. Automobil tulajdonosok akarnak lenni. Ha az automobil megvan, akkor nemcsak a boldogságuk és a húságuk van kielégítve, hanem rögtön megnő a művészi tekintélyük is. És mihelyt az első elgázolás, vagy karambol megtörténik, akkor kész a legjobb reklám is. Mivel pedig a reklám a fő, az automobilos művésznők sűrűn száguldoznak városból faluba és viszont: hátha megtörténik a szerencsés baleset?

Ilyen szerencse érte ma Aradon T. Csige Böske-t, a temesvári színház volt művésznőjét. T. Csige Böske már többször járt Aradon nyitott automobilon, de a szerencse, ugyálszik, nem akart neki kedvezni: nem gázolt el senkit és semmit. Ma azonban végre megtörtént az első karamból. A hideg időjárás miatt csukott, piros színre festett automobilon jött a művésznő Aradra. Az automobil egy ideig minden baj nélkül mutogatta magát a korzón járó kelőknek. Később azonban, nehogy a fel- és alászángulás egyhanguvá válják, egyszerűen nekiment a korzó mellett levő egyfogatu bérkocsi állomásnak, ahol ezidőtájt — egy óra felé járt az idő — csak egy árva konflisló busult hona állapóján.

A konflislonak azonban nem maradt sok ideje a busulásra, mert csakhamar úgy érezte, hogy valami illetéktelen tényező hatalmasat lök rajta. Az automobil ugyanis hátulról neki-eszelt a bérkocsinak és nemes egyszerűséggel felfordította, hatalmasat lódtva a szomorú lovon. Egyéb baj különben nem történt. A kocsi, a ló, a művésznő és az automobil a körülményekhez képest egész jó állapotban viselték el a karambolt. Az automobil megállott, a művésznő örömtől sugárzó arccal vigasztalta meg a megijedt bérkocsist. Azután egy-két túlkölés és a töff-töff tovább rohogott.

A kocsi tulajdonosa azonban nem fogta fel olyan kedélyesen a dolgot, mint a művésznő és jelentést tett az esetről a rendőrségnek. A rendőrség azonnal kiküldött egy embert, hogy nyomozza ki az automobil tulajdonosát. Időközben T. Csige Böske kísérőjével együtt a Központi kávéházba ment és az automobilját künn hagyta az utcán. A nyomozással megbízott rendőr felismerte az automobil-t és azonnal bement a kávéházba a művésznő asztalához. A hivatalos személy megjelenése azonban nem keltett nagyobb konsternációt. A művésznő ki-

sérője egy aradi ügyvédet nevezett meg, mint aki az ügyet el fogja intézni. És valószínű, hogy a T. Csige Böske kirándulása egy kihágási ügyben és ötven korona pénzbüntetésben fog kicsucsosodni. De ez már hozzátartozik a reklámhoz, amely tudvalevőleg pénzbe kerül.

Koalíció Ausztriában.

Az új kabinet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 8.

Az osztrák kormányválság megoldása folytán most a kiegyezés sorsa biztos. Azok a pártok ugyanis, amelyek Ausztriában leghevesebb ellenzői voltak a kiegyezésnek és amelyek a mai válságot előidéztek, ma megegyezésre jutottak Beck miniszterelnökkel. Beck kitünő taktikával és rendkívüli politikai éleslátással lekötötte a széthúzó pártokat és koalícióba tömörítette őket azáltal, hogy minden egyes pártnak, — a cseh radikálisok kivételével — miniszteri tárcát ajánlott fel, amelyet azok elfogadtak. Mivel pedig a magyar parlamentben szó sem lehet arról, hogy a kiegyezést a kormány-melükjai meg ne szavazzák, a kiegyezés keresztülvitele a monarkia mindkét államában garantálva van.

Bécs-ből táviratozzák:

Az osztrák kormányválság a holnapi nap folyamán teljes befejezést nyer. Az eddig vonakodó német és cseh agrárius pártok elhatározták, hogy megszavazzák a kiegyezést és megengedik tagjaiknak a kabinetbe való belépést. Mivel pedig a keresztényszociálisták is elfogadják a kiegyezést és a párt két tagját küldi be a kabinetbe, ennél fogva a kiegyezés számára a biztos többség meg van szerezve, amennyiben 516 képviselő közül több, mint 300-an azon pártokhoz tartoznak, akiknek tagjai a kabinetben helyet foglalnak. Obstrukciótól sem kell tartani, mivel az egyetlen párt, amely obstruálna, a cseh radikális párt volna, ezek azonban egyedül nem lesznek képesek egy sikerrel járó obstrukciót rendezni.

Ausztriában tehát a kiegyezés ugyszólván biztosítva van. A kormány koalíciós kabinet lesz, amelynek élén megmarad Beck, továbbá az eddigi igazságügy-miniszter: Klein és a belügy-miniszter: Bienert.

A kabinet többi tagjai a szövetség pártokból kerülnek ki és pedig a keresztényszociálisták két tárcával lesznek képviselve, u. m. földmívelésügyi miniszter Ebenhoch lesz, Gessmann pedig egyelőre a tárca nélküli miniszterséget kapja, de később az ujonnan alkotandó munkásügyi minisztérium élére fog kerülni.

A kereskedelemügyi miniszteri tárcát az ifju csehek kapják, akik azonban eddig még nem tudtak megegyezésre jutni a miniszter személyében. Három politikusról van szó: Herold dr., Fiedler és Kaftan képviselők. A párt eddigi jelöltjét, Vohankát, az urakháza tagját elejtették, mert reichsrathi képviselőt akarnak a miniszteri székbe ültetni. Legtöbb kilátása Herold dr.-nak van.

A cseh agráriusok a cseh, a német agráriusok a német miniszteri tárcát veszik át. A németek Peschkát, az agráriusok elnökét, a csehek Pradzetet, a cseh agrárius párt elnökét jelölik.

Ezzel a régóta húzódo kormányválság véget fog érni.

A városatya-választások.

Jelölés a második kerületben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Zajos jelenetek között folyt le ma este a „Jópásztorhoz“ címzett vendéglőben a II. kerületi függetlenségi és 48-as párt jelölő értekezlete. A vendéglő helyiségeit zsufozásig megtöltötte a második kerületi polgárság, amely pártkülönbség nélkül megjelent és élénken részt vett a jelölésekben. A második kerületben kilenc városatyát választanak a jövő vasárnap. Az értekezleten a megüresedett helyekre hat olyan jelöltet állították, akik már tagjai voltak a törvényhatósági bizottságnak és mint ilyenek elismerésre méltó munkásságot fejtettek ki. A jelölő értekezlet lefolyásáról alábbi tudósításunk szól:

A jelölő értekezletet este nyolc órakor nyitotta meg Vizer Lajos pártelnök. Üdvözlővén a megjelenteket, bejelentette, hogy e hó 4 én Müller Károly országgy. képviselő lakásán egy bizalmas eszmecserén megállapodtak néhány jelölt ajánlásában, akiknek nevét elterjeszti. Itt a pártkeretek leomlanak és a polgárság összessége jelöl. Az ajánlottak a következők: Leitner Ernő dr., Kovács Vince, Nesnera Aladár, Frint Lajos, Stauber József, Szabó Zoltán, Nagy Kálmán és Széll Ernő.

A névsor felolvasása után nagy láрма tört ki, amely percekig tartott. Leginkább éljen kiáltások hangzottak el, de volt néhány ellentmondás is.

A zaj lecsillapultával szólásra emelkedett Müller Károly, hogy eloszlassa a félreértéseket. Kijelenti, hogy az ő lakásán tartott értekezleten megelőző intézkedéseket nem tettek. Azért szólalt fel, mert úgy látja, hogy félreértések merültek fel. Ezek egyáltalán nem indokoltak. Minden második kerületi választópolgárnak joga van a hozzászóláshoz. Ohajtáná, hogy azok, akik benne voltak a törvényhatósági bizottságban és kötelességüket teljesítették, a várákoszásoknak megfelelően, azok ismét jelöltessenek. Ismételt hangszólyozza, hogy megelőző intézkedéseket nem tettek, hanem a polgárság akaratától teszik függővé a jelölést. A város jó lefogott érdekét, a város haladását tartjuk szem előtt. (Felkiáltások: Éljen Müller Károly!) Itt semmi olyan nem történhetik, ami ellenkezik az aradi polgárok akaratával. (Helyeslés.)

Majd Schwarcz Zsigmond szólalt fel. Ő zintén köszöni Müller Károly szavait. A város országgyűlési képviselőjét csak elismerés illetheti. A polgárság elismerése megnyilatkozott, mikor képviselővé választották. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Igaza van Müller Károlynak abban, hogy a polgárságnak joga van ahhoz, hogy maga válassza ki jelöltjeit. A kakas is ura maga szemétdombján. (Derűlttség.) Ugy véli, hogy a fontos dolgokat nem szabad elhamarkodni. Kevés annyi intelligens ember van Aradon, mint a második kerületben.

Éppen ezért joga van a polgárságnak ahhoz, hogy maga válassza meg jelöltjeit. Kérdi, fel volt-e hatalmazva a november 4-iki értekezlet arra, hogy a jelölteket kijelölje.

— Nem volt joga! — kiáltják többen.

Vizer Lajos elnök csendet kér és felvilágosítja Schwarcz Zsigmondot, hogy értekezlet voltaképpen nem is volt, csak megbeszélés, s ebből kifolyólag csak ajánlat történt. A jelölés itt fog megtörténni. Kéri Schwarczot, szóljon a tárgyhöz. Kijelenti, hogy az értekezleten az

összpolgárság képviselve van pártkülönbség nélkül.

Felkiáltások: A függetlenségi és 48-as párt tart itt értekezletet.

Gallovích Károly: Én nem vagyok függetlenségi és 48-as, hanem szociáldemokrata és mégis részt akarok venni a jelöléseknél. (Helyeslés.)

Schwarcz Zsigmond: Az értekezlet nem is lehet pártjellegű, mert nincs más párt Aradon, mint a függetlenségi párt.

Gallovích: De van, a szociáldemokrata párt.

Schwarcz Zsigmond: Az az ön pártja. (Derűlttség.) Ezután újból hangsúlyozza, hogy joga van arra a polgárságnak, miszerint azokat küldje a törvényhatósági bizottságba, akik erre legtöbb érdemet szereztek.

Erre újból kitör a zaj. Schwarcz Zsigmond percekig nem tud szóhoz jutni. Sokan helyeselnek. Igaza van Schwarcznak! Ne kényszerítsék a polgárságot! Más jelölteket is kérünk! — kiáltják. A láрма végre elül és Schwarcz folytatni akarja beszédét. Ekkor valaki közbeszól.

— Hogy hívják? — kérdezi ingerülten Schwarcz Zsigmond.

Az így aposztrofált felugrik:

— **Kresz György** vagyok. Ugy hiszem ismer?

Az incidens után Schwarcz előadja, hogy 1888. óta szemléli az eseményeket. Azóta a pótlado 23 százalékból hetvennyolc percent lett. Ez azt bizonyítja, hogy azok, akik eddig a törvényhatósági bizottságban voltak, nem képviselték eléggé a város érdekét.

Zajos eláll! kiáltások hangzanak fel. A láрма ismét percekig zug. A hatalmas zajban Schwarcz Zsigmond nem tudja befejezni beszédét. A láрма csak akkor ül el, amikor Vizer Lajos elnök veszi át a szót. Még egyszer felolvassa a fentebb felsorolt nyolc nevet, amelyek mindegyikénél erős éjjezés hangzik el, ami azt jelenti, hogy a jelenlévők többsége **elfogadja az ajánlatokat.**

— A kilencedik helyre nézve egyáltalán nem is tárgyaltunk a november 4-iki értekezleten — folytatta ezután Vizer. — Ennek a helynek betöltése iránt tehát nem is tehetünk ajánlatot. Ezenben a polgárok részéről öt ajánlat is beérkezett.

— Halljuk! Kik azok? kiáltják.

— Számos polgár — folytatta Vizer — **Tolnai János** dr. ajánlja.

Tolnai nevének említésére hatalmas éljenzés tört ki.

— Kiket ajánlottak még? kiáltották más-részről.

— Ajánlják továbbá ifj. **Czeiler Istvánt**, **Oravecz Miklóst**, **Tabakovits Emilt**, **Szathmáry Károlyt** és **Hesch Bólát.**

Ezek a nevek is éljenzésben részesültek.

Az elnök ezután azt ajánlotta, hogy a kilencedik helyre a jelölést szavazás útján állapítsák meg. Vizer ezen indítványa egyrészt helyesléssel találkozott, de a többség, amely Tolnai pártján volt, Tolnai jelöltetését óhajtotta a szavazás mellőzésével.

A kérdéshez **Radó Károly** dr. szólalt fel. A dolog, ugymond, ferde irányba terelődött. Főlöszlegesen tartja a szavazást. Lesz szavazás a jövő vasárnap és majd akkor eldől, hogy az összpolgárság kiket óhajt. Ha tudták volna a választó polgárok, hogy ma este szavazás útján akarják eldönteni a jelölés kérdését, bizonyára valamennyien eljönnek. Milyen oknál fogva arrogálják maguknak a megjelentek, hogy a jelölést szavazás útján döntsék el.

Felkiáltás: Aki érdeklődik, jött volna el.

Radó Károly: Ez lehetetlen. Háromszáz szavazó úgy se fért volna be ebbe a helyi-

ségbe. Ugy véli, hogy az elnökség némileg ellentmondásba keveredett. Van ugyanis az öt ajánlott közül egy olyan, aki már tagja volt a törvényhatóságnak és mint ilyen kötelességeinek mindenkor megfelelt. Ez Tolnai János.

Szabócsky László: Csak fiskálist ne! Ezek tönkre teszik a várost. (Nagy derűlttség.)

Radó Károly: A közbeszóló elragadtatta magát. Az ügyvédi karban nincs egyetlen egy sem, aki nem volna tudatában annak, hogy mi a kötelessége a város és a haza iránt.

Egy hang: Nem tudnak semmit! (Derűlttség.)

Felkiáltások: A jelölések nem felelnek meg a polgárság érdekeinek. Más jelölteket kérünk.

Radó Károly: Fiskális a város érdemében gazdag képviselője. (Éljenzés.) Fiskális a a párt elnöke, Vizer Lajos is. A kilencedik helyre Tolnai János drt ajánlja. (Zajos éljenzés)

Ezután ismét Schwarcz Zsigmond szólalt fel és kifogásolta, hogy olyanok is jelen vannak, akik más kerületekben választók. Kifogásolta a jelöléseket is.

Vizer Lajos ezután a többségnek engedve mellőzte a szavazást és **Tolnait jelentette ki a kilencedik jelöltnek.** (Éljenzés.) Ezután azt indítványozta, hogy a hivatalos lista győzelemre juttatása érdekében bizottságot kell választani, amelynek elnökévé Magyary Ferencet ajánlja.

Magyary Ferenc nem fogadja el a megbízatást, mert nincsen megelégedve a jelölésekkel. Több kereskedőt és iparost akar látni a törvényhatósági bizottságban.

Reinhardt Gyula: Kereskedőket és iparosokat!

Heitz Nándor dr. véleménye szerint szükség volna pénzügyi kapacitásokra, mert a város szomorú pénzügyi helyzetben van.

Nagy zaj tört ki ezután, miközben Vizer Lajos berekesztette az értekezletet. A hivatalos jelöltek névsora a következő:

Frint Lajos,
Kovács Vince,
Leitner Ernő dr.,
Nagy Kálmán,
Nesnera Aladár,
Stauber József,
Szabó Zoltán,
Széll Ernő,
Tolnai János dr.

Hentaller Lajos Aradon.

El van keseredve.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 8.

Hentaller Lajos, mióta a függetlenségi párttól abban az erőshangu levélben bucsuzott el, amelyben Kossuth Ferencnek kemény igazságokat talált fel, számtalan támadásnak és meggyanúsításnak volt már kitéve azok részéről, akik a magyar közéletben elfogadott fegyverré tették a terrorizmust és a meggyanúsításokat. Érthető, ha Hentaller a kormánypárti tábor harcmodorával szemben nem talált más védekezést, mint az ideiglenes félrevonulást. Ezutazott tehát választói közé, hogy nyilvánvalóvá tegye azok előtt kilépésének indokait.

Két hétig időzött Hentaller a somlyóvásárhelyi kerületben, ahonnan ma indult vissza a fővárosba. Utjában kiszállott Aradon, hogy **Málek Lajos** dr.-ral, akihez régi barátság fűzi, néhány órát tölthessen.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa felkereste Hentallert, aki ezidőszentint kétségtelenül egyik legérdekesebb alakja a parlamentnek s beszélgetést akart vele folytatni az aktuális kérdésekről.

— Kérem, — mondta Hentaller, — ne kívánja, hogy bármily irányban, vagy bármiről is nyilatkozzam. Nem akarom, hogy *ujból legazemberezzenek a kormány lapjai*. Ha pedig valamit mondok, bármi legyen is az, ez lenne a következménye.

— Mi igaz abból a hírből, — kérdezte erre tudósítónk, — hogy a kormány akciót indít a függetlenségi pártból kilépett képviselők ellen az illetők kerületeiben?

— Nem tudok semmiféle akcióról! Én csak a magam kerületével törődhetem és ott biztos vagyok a magam dögjáról. Egyébként két hete vidéken vagyok s csak holnap megyek vissza Budapestre. Két hete nem láttam és nem olvastam ujságot, nem tudok tehát semmiről. *Nem is akarok tudni!*

Hentallert nem is lehetett politikai nyilatkozatra bírni, de azt egész magatartása mutatta, hogy szerfölött elkeserítették azok az igaztalan és durva támadások, amelyeket a kormány sajtója intézett ellene. De hát most ez a politika: meggyanusítani, elkedvetleníteni mindenkiket, aki önálló véleményt mer nyilvánítani.

Hentaller *Műlek Lajos, Dániel* Endre és több aradi ismerőse társaságában hosszasan elbeszélgetett az aktuális napi eseményekről, de a politikai kérdéseket kerülte.

Gyilkos rendőr.

Szomoru szerelem.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, november 8.

A bécsi esküdtbírósg előtt tegnap *Wuttke* József rendőr állt ama váddal terhelve, hogy gyilkos merényletet követett el egy férjes asszony ellen, akibe szerelmes volt. A rendőr és az asszony elpanaszolták egymásnak életük sok keserűségét, s a panaszok vége a kölcsönös megértés, szerelem lett, majd együttes elhatározás, hogy vergődő életüket halállal váltják meg.

A vádlott ifjú rendőr *Nedwed* Mária mosónővel szerelmi regényt kezdett. És mert a viszony miatt többször kapott fegyelmit s másrészt az asszony örökös perpatvarban élt a férjével, elhatározták, hogy véget vetnek életüknek. Kikocsiztak *Lenzenendorfa*-ra, megszálltak egy hotelban, de szándékukat nem hajtották végre. *Nedwed* asszony njra életvidor lett s visszaki-vánkozott a férjéhez. Január 26-án a rendőr és szeretője Bécs közelében várták a megcsalt férj bűnbocsátó üzenetét. E percben egy rendőrszem jelentkezett és *Wuttke* revolvért rántott. *Rálőtt az asszonyra, egy golyót pedig a tulajdon halántékába irányított. Az asszony könnyen, ő maga súlyosan sérült.*

A vádlott zömök, erős ember. Szőke bajusza öregbíti arcát. Bal halántékán látszik a lövés okozta mély seb.

Az elnök kérdéseire a vádlott katonás rövidséggel válaszol.

Elmondja, hogy egy napon, májusban, éjjel megjelent nála a laktanyán *Nedwedné* és kijelentette, hogy nem tér vissza az urához, aki lelketlen ember. Rendőrtársai a találka miatt följelentették s ekkor határozták el, hogy meg-

válnak az élettől. Bécs egyik külvárosában béreltek szobát. De az asszonyból kitört az életvidorság s kijelentette, hogy visszatér férjéhez. Bocsáratkérő levelet írt hozzá s velem együtt várta a választ. De válasz helyett egy rendőr közeledett felénk s én revolvért rántottam. Rálőttem az asszonyra s aztán magam ellen irányoztam a fegyvert.

Nedwed Mária asszony kihallgatása következett. Az elnök felolvasta azt a bucsulevelet, amelyet férjéhez írt, mikor a közös öngyilkosságot elhatározták.

— *Drága férjem!* — Így indult a levél. Fogadd üdvözlétemet és köszönetet gyermekeimnek. Mondottam neked: ne kínozz, mert semmi sem igaz, amit rólam beszélnek. De te nem hittél nekem s ez okon határoztam el: legyen igazad neked, véget vetek a dolognak, mert tovább nem folytathatom.

Vérző szívvel bucsuzom tőletek s gyermekeimtetől, akik halálom után tudják majd, hogy bernem mit veszítettek. *Drága* férjem, tetteid ezt; bocsáss meg s legalább a síromban hagyj békén. Ott már senki sem fog üldözni szerelmével. Hagyatékomból semmit emlékül ne őrizz. Mert nem vagy rá érdemes te, aki azt mondtad, hogy még el se temettetsz. Add el és árát eikorhelykedheted. A *Poldinak* add az aranyláncot és a brost. Most már beszélhet *Berta* asszony, amennyit akar. Add át tiszteletemet a kunc-aftjaimnak. Isten veled még egyszer. A te *Marid*.

Még több tanut hallgattak ki. A bíróság ezután az esküdtek verdiktje alapján *fölmentő ítéletet hozott.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: *A bolond*, operette. (Bérlés A.)
Vasárnap: Délután: *A csókon szerzett vőlegény*, vígjáték. Este: *A bolond*, operette. (Bérlés B.)
Hétfő: *A zsába*, bohózat. Hegedüs Gyula vendégfőléptével. (Bérlés C.)
Kedd: *Az ördög*, vígjáték. Hegedüs Gyula vendégfőléptével. (Bérlés A.)

* *Hegedüs Gyula* Aradon. Szendrey Mihály két esti vendégszereplésre nyerte meg *Hegedüs* Gyulát, a Vigaszínház nagynevű művészt. A művész 11-én a „Zsába” és 12-én az „Ördög” főszerepeiben fog fellépni.

* *Előkészületek az „Aida”-ra.* Verdi hatalmas műve, az *Aida* nagy opera nemcsak a színház teljes énekes személyzetét, de az adminisztratív tagokat is erősen foglalkoztatja. Amíg a zongorateremben és a színpadon lázas buzgalommal folytak a próbák, addig a diszletezők és jelmezkezők is serényen munkálkodnak, hogy teljes fényben és kiállításban kerüljön színre ez a hatalmas opera, amelynek előadása valóságos eseménye lesz Arad színházi életének.

* *A Bolond* A régi, klasszikus énekes darabok egyik legkiválóbbja. Rákosi Jenőnek a *Bolond* című dalgája kerüli színre szombaton az aradi Nemzeti Színházban. Malonyai Dzsó elbeszéléseiből készült ez a hatásos és drámai fordulatokban gazdag darab, melyhez Szabados Béla írt hangulatos nuzsikát. A repitven a társulatnak legjobb erői működnek közre. A két csavargó bohócot *Hunyady* József és *Kállay* Jolán adja. Az utóbbi *Bimbait* játssza, akinek ez egyik legjobb szerepe.

* *Örültek.* A Magyar Színházban érdekes előadás lesz pénteken délután; *Hegedüs* József dr., aki a budapesti angyalföldi tébolydának három éven keresztül orvosa volt, elmekórtáni tanulmányokat mutat be. Az előadásnak az ad érdekeséget, hogy *Hegedüs* dr. nemcsak éles és alapos megfigyelője volt betegeknek, de nem mindennapi színészi tehetség is, aki ilyenfor-

mán előadását önmagával, eleven illusztrációkkal is kíséri. A péntek délutáni előadás főpróbaszámába megy és csak később lesz esti előadás a nagyközönség számára.

* A vasárnapi előadások sorrendjében változást jelent be a színház vezetősége. Az előrehirdetett *Rab Máttyás* helyett vasárnap délután a *Csókon szerzett vőlegényt*, Szigetinek ezt a vidám, józsu humorral tarkított énekes bohózatát adják. A darab fő női szerepét *Sz. Rontay* Boriska játssza, aki csak nemrég aratott zajos sikert ebben a darabban, pompás alakításával. A többi szereplők: *Várnai Horti, Zalay, Benkőné, Wlassák, Leóvei, Szathmáry* és *Faludi*. Este *A bolond* megy.

A horvát kérdés.

Békealkudozások.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, november 8.

A politika legakutabb kérdései között ismét belekerült az indemnitás megobstruálása folytán a horvát kérdés. Ismét megindult a békeakció, amely azonban vajmi kevés sikerrel kecsegtet, mert a rezolucionisták nem akarnak álláspontjukból engedni s mert a házszabályrevízióval való fenyegetőzés korántsem idézett elő békés hangulatot a horvátok klubjában. A helyzet szanálását *Rakodczay* bán programjától várják, de alighanem hiába, mert a rezolucionisták szemében éppen *Rakodczay* a legnagyobb szálka.

Budapesti tudósítónk jelenti:

Rakodczay Sándor, horvát bán ma reggel Budapestre érkezett s kora délelőtt a képviselőházba ment, ahol *Josipovics* horvát miniszterrel együtt *Wekerle* miniszterelnököt kereste fel. A tanácskozás két és fél óra hosszat tartott s a konferencián rövid ideig *Andrássy* belügyminiszter és *Darányi* földmívelésügyi miniszter is résztvett.

A horvát bán előterjesztést tett a horvát helyzetről és az osztályfőnökök kinevezéséről. A tárgyalás csak 1 és háromnegyed órakor ért véget.

A kormány köréből vett értesülés szerint a helyzet a horvátokkal szemben napról-napra javul. *Wekerle*nek a képviselőházban a horvátok ügyében mondott beszéde óta az unionisták egyre jobban összetartanak. Az új horvát politikai program már teljesen készen áll, most az egyes szakminiszterek előtt van.

A horvát országgyűlést körülbelül december 15-ére fogják összehívni és ekkor kerül nyilvánosságra a program is. Ez időre várható az új unionista párt alakulása.

Az új osztályfőnökök már ki vannak jelölve, december közepén fogják a kinevezéseket publikálni.

A bán a tanácskozás után a hírlapírókat fogadta és azt mondotta, hogy a mai konferencián a személyi kérdéseket igyekeztek megoldani, de dologi politikai kérdések is merültek fel.

— A miniszterelnökkel valószínűleg még találkozni fogok, fejezte be nyilatkozatát a bán és csak szombaton térek vissza Zágrábba. Az osztályfőnökök kinevezésére nézve nevekket nem szolgálhatok, míg a kinevezések nyilvánosságra nem kerülnek. Azt hiszem, hogy decemberre összehívjuk a tartománygyűlést.

Később jelentik:

A kormány körében állítólag még egy

utolsó kísérlettel próbálkoznak a *Supilo* és társaival kötendő béke tárgyában, bár ez ma nem aktuális, mert az indemnitás már el van fogadva.

Supilo egy hírlapírónak az állítólagos alkudozások felől azt mondotta, hogy nem tud semmiféle újabb békekísérletről, ez ügyben senkivel nem érintkezett s a kormány nevében őt senki fel nem kereste.

Ezzel szemben a „*Nap*” azt jelenti, hogy az alkotmánypárt egy tagja, akit régebbi köztársaságiak fűznek a kormányhoz, *Supiloval* alkudozást folytatott, amiről a horvátok nem tudnak. Holnapra már megszűnő kiható eredményeket remélnek. A horvátok feltétele az, hogy *Rakodczay bánt* a kormány ejtse el.

Budapestről táviratozzák:

A holnapi ülésen fog a Ház határozni az indemnitás felett. Az ülésen a kormány valami fontos előterjesztésre készül, amelyet titokban tartanak. Az összes koalizált pártok felkérték tagjaikat, hogy a képviselőház holnapi ülésén már az ülés elején teljes számban jelenjenek meg.

Budapesti tudósítónk jelenti: *Wekerle* miniszterelnök holnap délután Bécsbe utazik, ahol a király előtt vasárnap délelőtt külön kihallgatáson fog megjelenni. Ez az első kihallgatás az uralkodó betegsége óta. *Wekerle* a folyó ügyekről referál, első sorban természetesen a kiegyezés állásáról, azután a horvát konfliktusról és a horvátországi ügyekről.

A választás alakjaiból.

IV. Az üzlet: üzlet.

Arad, november 8.

Hogy mi köze a házasság-közvetítőnek a korteskedéshez? Sok is, még semmi. A házasság-közvetítő két lelket örök szerelemre kapcsol össze; a kortes egy napra szóló rokonszenvre csábít valakit egy más valaki iránt. Az azután természetes, hogy az örök szerelemért sokkal drágábban kell megfizetni, mint az egy napig tartó szerelemért.

De meg kell fizetni. A *Küzdelem a létért* című drámában harsogják:

— Ezen a világon mindent, de mindent meg kell fizetni!

Ez az elve *Snoptobák* Ezékielnek, aki a házasság-közvetítést és a szavazatszálítást közös hivatásban egyesíti. A jelölt értekezleteken, mint a prédára leső kánya, megjelenik. *Snoptobák* magas, méltóságos alakja. Nyugodtan, hidegvérrel hallgatja meg a tárgyalást. Ő nem koptatja hiába a torkát. Az értekezlet végén azután kész a programja. A hivatalos jelöltekkel nincs semmi dolga. Azok aljas, közönséges fráterek. Potyára akarják a közbi szalmát. S az olyan valaki, aki nem járul hozzá, hogy valaki keressen, rossz ember.

Kilesi a ki nem elégitett ambíciót és a mellőzött vágyakat. A legtöbbször a jelölt értekezleten föl se említik az ő embereinek nevét; de ő tudja, kik azok. Ép olyan finom tapintattal érzé meg ezt, mint amilyen gondviselészerű módon itéli meg, hogy melyik nőt melyik urral kell kibáztatni.

Az olyat fölkeresi. A bevezetés ez:

— Hallott arról a rumliról, ami tegnap volt a *Sanzsán viziló*-ban? A lapokban nincsen benne, de én tudom. Vagy hatvan polgár magát akarta jelöltni. Kiabálta: éljen, éljen! De a hivatalosak nem akarták hallani. De ez mindegy. Önnek uram föl kell lépni.

Hát erre mindenkit könnyű kapacitálni.

— És ha föllep . . . valamit ajánlanék. Nekem van a kerületben néhány biztos utcám. Ugy

szavaznak, ahogy én akarom. Hanem szegény emberek. Mikor keressenek, ha nem a választáskor? En nekem nem kell a pénz: senkitől se fogadnék el. hál'istennek, nem is vagyok ráéhezve, de meg különösen öntől, bizonyisten, egy krajcárt se fogadnék el. De azok a szegény, földhözragadt emberek így szokták meg.

— Hm . . . Azután milyen drága ez a portéka?

— A minőségétől függ

— Hogy érti ezt.

— Ha úgy kell egy szavazat, hogy a többi hét név is rajta legyen: öt korona. Ezen felül, a hány-nyal kevesebb név van a cédulán, annyszor egy koronával több. Szűz cédula, amelyiken csak maga van: tíz korona. Csak nem drága. S amit én magamra vállalom, azért garantálok.

A jelölt gondolkodik egy kissé, azután megrendel százötven szavazatra való kollekción. Száz szavazatot talán ingyért is lehet kapni hozzá, s úgy mindenestre olcsóbb.

— És . . . előre tetszik fizetni, vagy utánvéttel?

— Mi az az utánvét?

— Az, amikor a liferált voksokat a választáskor fizetik. De így jobb szeretném. Ha azokat az embereket előre nem kötöm le, valaki később leütheti a kezemről. S tudja, a szavazatnak annál nagyobb a kurzusa, minél közelebb van a választás. Hát így lesz a legjobb.

. . . *Snoptobák* bácsi megcsinálja a kötést nyole tiz önjelölttel. Annyi a szavazat, amennyinek a szállítására vállalkozik, nincs az egész kerületben, sőt talán a városban; kölcsön kellene venni hozzá. Csabát, hogyha mind be akarná hozni. De erre nincsen gondja. A választásokra az áll, ami a pénzintézetek rácsaira van fölírva: *Utólagos reklamációknak nincs helye.* A jelölt kapott száz százötven szavazatot; már most ki tudná azt megmondani, hogy a baráti voksok voltak ezek, vagy *Snoptobák* ur áru.

Hanem amikor egy félévvel utóbb *Snoptobák* urnak egy esinos ó-német stílusú háza épül a kerület legszebb utcájában, a bukott önjelöltek azzal a szomorú gondolattal nézhetik az építkezést, hogy ahhoz ők is szállítottak néhány nehéz téglát . . .

Emelik a kamatlábat.

Az Osztrák-Magyar Bank is.

Tőzsdepánik Európaszerte.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 8.

Az angol banknak az amerikai aranykereslet elleni védekezése, amely a bankkamatlábnak 7 százalékra való felemelését vontta maga után, valóságos tőzsdepánikot idézett elő Európaszerte. A német birodalmi bank rögtön követte a jó példát s 7 és fél százalékra emelte fel a bankkamatlábat. Természetes, hogy most már az Osztrák Magyar Bank is mozgolódik s nem lehetetlen, hogy holnapra már ismét egy százalékkal drágább lesz a pénz Magyarországon.

Emelik a kamatlábat.

Bécsből jelentik: Az angol bank a kamatlábat 6-ról 7 százalékra emelte fel. Ez Angolországban nem esett meg 1873 óta. Még a legválságosabb helyzetekben, mint amilyenek voltak a Baring-krízis, a transzváli háború és a tavalyi pénzhiány, a londoni bank sohasem lépte túl a 6 százalékot. Mostani eljárása természetesen egész Európában nagy tőzsdepánikot idézett

elő, mely abban nyert rögtön kifejezést, hogy *Párisban, Brüsszelben és Bernben a kamatlábat egy fél százalékkal emelték fel; az Osztrák-Magyar Bank főtanácsát holnapra hívták össze.*

Az esti órákban vett újabb bécsi jelentés szerint kérdéses, hogy az Osztrák-Magyar Bank felemeli-e 5 százalékos kamatlábat. Ennek elkerülhetetlenül szükséges volta nem áll, de *aligha vonhatja ki magát a bankkezelőség a külföldi események hatása alól.*

Legújabb keletű bécsi jelentés szerint az Osztrák-Magyar Bank vezetősége tegnap délután, miután tudomására jutott, hogy a londoni bank a kamatlábat felemelte, elhatározta, hogy a főtanácsot, melynek tagjai ma, az elhalálozott *Suez* főtanácsos temetése alkalmából, amugy is Bécsben időznek, holnap, szombat délutánra értekezletre összehívja. Az ülés célja, hogy a főtanácsosok véleményüket nyilvánítsák az angol bank eljárásának kihatásáról az osztrák-magyar pénzügyi viszonyokra. Egyelőre még nem eshetik szó arról, hogy indítványozni fogják-e a kamatláb emelését. *Az teljesen a mai nap eseményeitől függ.*

Pánik Budapesten.

Budapesti tudósítónk telefonon jelenti: A budapesti tőzsdén a londoni bank kamatláb emelésének pánikszerű hatása volt, különösen, amikor híre jött annak, hogy a francia nemzeti, svájci, hollandi és belga bankok is mind felemelték. Híre árt, hogy holnap az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa is ülést tart avégből, hogy a kamatláb egyszázalékos felemelését határozza el. A nagy pánik következtében az árakat olyan értékekben jegyezték, amilyenre évek óta nem volt példa. *Delre a Berlinből érkező hírek következtében a helyzet valamivel javult.* Financziális körökben a helyzetet valamivel nyugodtabban itélik meg; azt mondják, hogy a kamatemelés elővigyázat az amerikai erős aranykereslet ellen, mert az európai közgazdasági helyzet nem okolja meg ezt a kamatláb körül való boszorkánytáncot.

Pranger nyilatkozik.

A *Neue Freie Presse* egyik munkatársa ma beszélgetést folytatott *Pranger* József udvari tanácsossal, az Osztrák-Magyar Bank főtákkárával a londoni bank kamatlábemeléséről. *Pranger* szavaiból a következő nagyfontosságú kijelentéseket közöljük:

Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa szombaton fog ülésezni a kamatlábkérdés tárgyában. A londoni bank kamatlábfelemelése 6-ról 7 százalékra, elsősorban csodálkozást keltett. Mindenki arra gondolt, hogy az amerikai nagy aranykeresleten kívül egyéb okok is játszhattak közre, melyek a londoni bankot erre a lépésre bírták. A helyzet Amerikában tényleg éppen eléggé gondolkozásba ejtő. A bizalmatlanság folytán a bankoknak nincsen pénzüik. Óriási összegeket vontak el Amerika pénzügyi vérkeringéséből, ami ijesztő hatással lehet a nemzetgazdaságra. *A pánik Amerikában sokkal nagyobb lehet, semmint sejtjük. S most tűnik ki legvilágosabban az amerikai pénzügyi viszonyok szűrsége: a központi intézet hiánya, mely menten minden bizalmatlanságtól, utolsó refugiumnak tetszik. Amerikának se nagy papírpénzbankja, se központi takarékpénztára, se postatakarékpenztára nincsen. Ezért a pénz, melyet*

a szorgalmas gyűjtő a trösztársaságoktól megmentett, sokáig forgalmon kívül maradt s most Amerikában óriási a pénzhány. Ezen a bajon segítő, Amerika az aranybeszerzéshez fordul, mit Anglia avval akar megnehezíteni, hogy a kamatlábat felemelte hét százalékra.

HIREK.

Meghívó.

A III. kerület választópolgárait alulírott elnökség tisztelettel meghívja az e hó 9-ikén szombaton este 8 órakor a Fritz féle „Mokus“-hoz címzett vendéglőben megtartandó törvényhatósági bizottsági tag-jelölő értekezletre.

*

A IV. kerület választópolgárait alulírott elnökség tisztelettel meghívja az e hó 10-ikén (vasárnap) este 8 órakor a Karolina-utca és Ferenc-tér sarkán levő „János vitéz“-hez címzett vendéglőben megtartandó törvényhatósági bizottsági tag-jelölő értekezletre.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt elnöksége.

A primadonna-automobil.

*

Fésű, kicsi fésű, hangja lágy . . . Olvado pillantások egy szélső proszenium páholy mélyében tompán csillogó — szmokingos gavallérhoz tartozó — plasztikon felé. Egy néhány pikáns és merész rugás a parterr katonatiszti részére, fehérre festett vállak galvanikus rángatása, piros ajkak bájos csücsörítése.

Ez ut — még pedig csalhatatlan biztosságu ut — az automobil felé. Egy pár este és a formás bokájú nő már elmondhatja otthon tea közben a második és harmadik szendics közti intermezzóban a maga, saját külön — igen fiatal vagy igen öreg — grófnának, bankárjának, vagy ügyvéd-képviselőjének, úgy ahogy már az az arcának legjobban illik, szendén avagy némi kacér modulációval:

— Félix! Vágyom valamire.

Az ur, aki még ekkor nem teljesen örült, valami jeges borzongást érez a szíve táján és így felel:

— Igen kedvesem! Minden embernek megvan a maga ábrándjai, amelyek azonban néha, sajna, teljesíthetetlenek! . . .

— Később azután:

— Félix! Nekem automobil kell! Vegyen nekem automobilt! Azon akarok járni!

Az ur könnyedén, vagy némi lelki tusa után, de végül mégis elmegy és rendel az automobilt:

— Fiath gép legyen! Negyven lóerős.

Most pedig következnek az intézkedések:

— Félix, a hajam szőke! Kérlek, festesd a kocsit sárgára és béleltesd ki narancs színű selyemmel.

Másnap már a művésznő lakása előtt áll az elegáns jármű és sipolva, kürtölve hirdeti az aszszonyi szépség újabb diadalát. Azután bajok történnek, az auto legázol egy roskadó csüdű, keshedt szőrű gebét, felülkel egy kopott és rozoga konflikt. De a szőke monden, már a magától értetődés módszerével az ajkán, gubbaszkodik a cobolyprémes takarók között és a kocsi obskurus mélyéből kiforduló egyszerű kaputos ember áhitatos tekintetét észre sem véve, gondolja:

— Milyen ügyetlen ez a soffőr! — Es elrobog, a benzín szagával vegyülő parfümének az illatát hagyva hátra illuzióképen a tépett ember orrában.

Ez a „primadonna-automobil“ születésének és karrierjének a története. Ne csodálkozzanak tehát, hogy míg tehotós férfi van a földön, minden primadonnának van automobilja.

H—y S—r.

— A zászló-kérdés. Bécsből táviratozzák: Néhány nappal ezelőtt magyar politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a közös hadügyminiszteriumban Vojnovits altábornagy elnöklése alatt egy bizottság dolgozik a zászló és jelvénykérdésnek kedvező megoldása tárgyában. Schönaich hadügyminiszter ma a bizottság munkájáról a következőket jelentette ki: A bizottság csak a történelmi adatok megállapításával foglalkozott, koncessziókról, amelyek e téren tételnének, szó sincsen. A közös hadsereg zászlóinak és jelvényeinek megváltoztatása nem aktuális kérdés.

— A tisztviselők drágasági pótléka. A város pénzügyi bizottsága ma délután foglalkozott a drágasági pótlék ügyével. Kilenyi János fő számvevő még a múlt hónapban bemutatott egy tervezetet, amely szerint husz százalékos drágasági pótlék kiutalása 0.46 százalékkal emelte volna a pótdót. Ez a szám nagyon jelentéktelen, ám a pénzügyi bizottság, tekintettel az amugy is magas pótdóra, nem akarta a polgárság terhelt még ennyivel sem emelni és ezért újabb tervezet kidolgozására utasította a főszámvevőt, aki Révész Adolf múlt havi indítványának értelmében készítette el a tervezetet. Ezzel a főszámvevő oda módosította, hogy 2400 korona fizetésig 15 százalék, ezen felül pedig 10 százalék drágasági pótlék kiutalását hozta javaslatba a pénzügyi bizottságnak. A pótdó ezen a réven csupán 0.30 százalékkal emelkedik. A pénzügyi bizottság rövid vita után elfogadta a tervezetet és elfogadásra ajánlja a törvényhatósági bizottságnak. A drágasági pótléket 1907 június 1-től a jövő év június 1-éig utalják ki, még pedig január 1-én a júniustól januárig járó összeget, az azontul esedékes részleteket havonként. A drágasági pótlékban természetesen csak azok a tisztviselők részesülnek, akik 1908. január 1-én szolgálatban lesznek. Az ülésen Varjassy Lajos elnöklése alatt Fetter Géza, Wallfisch Ármin, Vannay Gyula, Kilenyi János és Angel István voltak jelenek.

— Szent Erzsébet jubileumának megünneplése. Országos ünnepségre készül a magyar katolikus egyház. Ünnepleni fogja II. Endre magyar király leányának, árpádházi szent Erzsébetnek születése 700 ik évfordulóját, azzal az áhitatos kegyelettel, mely jellemezte mindenkor a magyart a nagyok, a dicsők emlékének kultuszában. S erre a kegyeletos emlékezésre kell buzdulnia a jelen alkalomra is, mikor az Árpádház egy dicsőséges alakjának, a magyar nők égi példaképének ünnepléséről van szó. X. Pius pápa buzdító szövegére a magyarországi püspöki kar országsszerte egyházi ünnepélyeket rendelt el, így szándékozván a 7 százados évfordulót méltóképen megülni. De különös jelentőséggel bír ezen ünneplés Aradon, amennyiben a magyar minorita rend 1618, tehát közel 3 évszázad óta szent Erzsébet pártfogása alatt munkálkodik, lévén ő a magyar minorita rendtartomány patronusa. Az aradi ünnepek programját legközelebb közölni fogjuk.

— Új kamatlábemelés. Berlinből táviratozzák: A birodalmi bank a bankkamatlábát 7 és fél százalékra, a lombardkamatlábát 8 és fél százalékra emelte fel.

— Zavargások Zágrábban. Zágrábból táviratozzák: Az itteni egyetemen ma volt az egyetemi kör elnökének választása. A haladók és a Starcevic-párt részéről óriási agitálások folytak. A választáson a szerb diákok is megjelentek, ezeket azonban, a rektor, tekintettel arra, hogy külön egyesületek van, a választási helyiségből kiutasította. A szerb egyetemi hall-

gatók ezután a folyosókon helyezkedtek el. A választás a haladó párt jelöltjének győzelmével végződött. Midőn a haladók és a Starcevic pártiak a választási helyiségből eltávoztak, a folyosón levő szerb diákok a haladók győzelmét élénk zivizózással és a szerb himnusz élénklésével üdvözölték. A Starcevic-pártiak ezt provokálásnak vették és a szerbekkel összeszólkoztak. A vitakozás verakedéssé fejlődött, egy szerb diák revolveréből kétszer a levegőbe lött. A Starcevic-pártiak erre a szerbeket kiszorították az utcára, azután Frank képviselő lakása elő vonultak és tüntetést rendeztek mellette. Ennek végeztével rendezavarás nélkül szétoszlottak.

— Halálozás. Schwáb Sándor nyugalmazott magy. kir. erdőmester tegnap éjjel elhunyt. Családja és kiterjedt rokonság gyászolja.

— A löcsei kardaffér. Lőcse város képviselőtestületének legutóbbi ülésén ismét szóba került az a kardaffér, amely néhány héttel ezelőtt Richter hadnagy és Kaynár Vilmos rendőrfogalmazó között lefolyt. A városi képviselőtestület ugyanis annak idején fölterjesztésben kérte a vármegyét, hogy járjon közbe az affér dolgában. A fölterjesztésre a megye alispánja azt válaszolta, hogy amíg a hadbírósg ítélete ismeretlen, korai volna a megye közbenjárása. Együttal sajnálkozását fejezi ki, hogy a katonaság és a polgárság között a jó viszony megromlott. Az alispán reméli, hogy a város polgársága elégtételt fog kapni s ezért ezidőszent a megye bármiféle beavatkozása nem időszerű.

— Vizözön. Párisból táviratozzák: Narbonneban és vidékén óriási záporosó volt, amely husz óráig tartott. Az egész vidék víz alatt áll. A szőlőkben két méter magasságban áll a víz, amely nagy károkat okozott. Az összes folyók és patakok kiáradtak, a vasúti forgalom a legtöbb helyen megakadt, az árvíz a síneket is megrongálta. Narbonne városában az összes utcák víz alatt állanak.

— Új közmondás. Temesmegyében heves küzdelem folyik hosszabb idő óta Kapdebo főispán és az alispán közt. Az utolsó közgyűlésen is kemény támadást intézett egy megyebizottsági tag a főispán ellen. Egész csomó adatot sorolt fel s kérte a törvényhatósági bizottságot, szavazzon neki bizalmatlanságot.

A főispán bosszusan védekezett.

— Kérem, amit a szónok ur felhozott, végig ráfogás. De ha igaz volna, az sem volna baj. Hiszen Wekerle apósa, Molnár Viktor elődöm a főispáni székben is megtette ezeket s senki fenn nem akadott rajta.

Ebben a percben Steiner Ferenc országgyűlési képviselő, aki szintén jelen volt az ülésen, közbeszólt:

— Quod licet Jovi, non licet Kapdebovi . . .

Az izgalmas vita menten megszakadt s a gyűlés most már derült kedvben félóra alatt véget ért.

— Damjanich szobra. Szolnok város közönsége szobrot emel a szabadságharc legfélelmetesebb generálisának: Damjanich Jánosnak, a veres siphások vezérének. A szoborra a bizottság nem hirdetett pályázatot, hanem annak elkészítésével egyenesen a nagybecskerekeli Kiss Ernő vértanu tábornok szobrának alkotóját: Radnai Béla szobrásztanárt bízta meg. A művész az egyhangulag elfogadott tervezet alapján most készíti a szobor egyharmad nagyságu mintáját, melyet a közelben már szintén bemutat a közönségnek s azután nyomban hozzáfog a teljes nagyságu szobor mintázásához, úgy, hogy azt 1908. októberben le fogják leplezhetni. Radnai szoborművében a győztes hadvezért állítja a néző elé, aki veres siphások

vitézeitől környezve hatalmas diadalkapu alatt vonul be a harctérről a városba. Az alakokat mind bronzba öntik, míg a kaput magyar termésköböl faragják.

— **Vizbefult miniszter.** *Amszterdamból* táviratozzák, hogy *Panhuy*s minisztert és három társát, halálos szerencsétlenség érte *Hoogkerkben*. Kocsin hajtotta a feleségével, sógoraszonyával és testvérével, aki Leek város polgármestere; e közben a nagy ködben nem vették észre a csatornát s kocsijuk belefordult. Mivel segítséget nem kaptak, *mind a négyen belefultak a vízbe*. Panhuys nem volt a kabinet tagja, a miniszteri címet, mint Hollandiában szokásos, sok évi szolgálatáért kitüntetésül kapta. Családja a legelőkelőbbek közé tartozik.

— **Titokzatos gyilkosság.** *Páris-ból* táviratozzák: *Briondeban* borzalmas gyilkosság történt. Az ottani tanítót lakása közelében holtan, átvágott nyakkal találták. Mikor családját a szerencsétlenségről értesíteni akarták és nejét lakásán felkeresték, szörnyű látványban volt az illetőknek része. A tanító feleségét és 9 éves unokáját a földön holtan elterülve, megölve találták. A megejtett hatósági orvosi vizsgálat szerint a gyilkosság este 11 óra tájban történhetett, amikor a tanító, aki egy tanítónőt kísért haza, la-ásába akart visszatérni. A gyilkosság elkövetésével a tanító szomszédját gyanúsítják, aki tegnap este nyomtalanul eltűnt.

— **A kalmárlelkű Kalmár.** *Budapestről* jelentik: *Zichy* Ágost gróf néhány nappal ezelőtt megjelent a rendőrségen és előadta, hogy szolgálja, *Kalmár* Lajos megszökött, lakásáról elvitt két nagy értékű smyrna szőnyeget és tizenhárom darab, drágakövekkel kirakott antik dohlányszelencét, amely százezer korona értéket képvisel. A gróf feljelentésére több detektív a tolvaj inas keresésére indult s úgy a fővárosban, mint a nagyobb vidéki városokban nyomoztak utána. A kutatás sikerrel járt, mert egy vidéki rokonánál ma Kalmárt elfoglák és Budapestre hozták. Kalmár tettét bevallotta és elmondta, hogy az ellopott tárgyak egyrészen potom áron tudott, öt dohlányszelencét azonban megtaláltak nála. A tolvaj inast letartóztatták.

— **A veszett kutyák áldozatai.** A belügyminiszter elvi jelentőségű határozatot adott ki, amelyben elrendeli, hogy a veszett eb által megmárt egyéneket ezentúl a *munhásbiztosító pénztár terhére* gyógykezelik.

— **A képzelt beteg.** Egy hypochonder urról szól ez a történet, aki a világ összes betegségei boldogtalan birtokosának képzelet magát. Állandóan orvosi könyveket olvas, hőmérővel jár és mindig méregeti a hőmérsékletét, a tarcája tele van receptekkel és ha náthát kap, azzal a tudattal fekszik az ágyba, hogy tüdővése van. A képzelt betegek e diszpéldánya a minap halotthalvány arccal rohant be a házi orvosához, akit egyébként hetenként háromszor felkeres és remegő ajakkal konzultálta:

— Kedves jó doktor ur, képzelje csak, két nap óta úgy eszem, mint a farkas és úgy alszom, mint a bunda: vajjon mi bajom lehet?

— **Szociálista népgyűlés.** Az aradi szociáldemokrata párt vasárnap délután két órakor a nyári színházban népgyűlést tart, amelynek tárgya a politikai helyzet megvitatása lesz.

— **A hivatalos lapból.** *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter *Vermes* Viktor magy. kir. erdész t. lippai főerdőhivatalától a gödöllői erdőhivatal kerületébe helyezte át, s a nagymarosi magy. kir. erdőgondnokság vezetésével bízta meg. Ugyancsak a földmivelésügyi miniszter Temesvármegye ujaradi járására nézve *Lépa* Aurél fibisi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— **Összeeggett kisleány.** *Ternovárdól* jelentik, hogy tegnap este *Mikora* Márta két éves kisleány, ki nagyanyja őrizetére volt bízva, a kályha mellett játszott. A kipattant parázs

meggyújtotta a kisleány ruháját. A tüzet nem sikerült idejekorán eloltani s *Mikora* Márta oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid idő múltán meghalt.

— **Gyomorhajokat** és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsabban és legbiztosabban a teljesen ártalmatlan „*Sirolin Roche*” gyógygyi, mely a bükkfakátrány rég elismert gyógyhatásait tartalmazza, annak kellemetlen íze nélkül. Méregtelen, nem izgató és jóízű. A gyógyszerárakban kapható.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségnél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbajnál, a valódi „*Moll* féle seidlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvételre *Moll* A. gyógyszerész. cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, *L. Tuchlauben* 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll* A. készítménye kérendő az é gyári jelvényével és aláírásával

— **Elveszett.** A Szent László utcán végig a *Boros* Béni házig elveszett egy fekete bőr ridikül. A becsületes megtaláló vigye *Batthyány*-utca 29. szám alá, ahol illő jutalomban részesül. 2676

— **Revárpör,** bolhák, legyek, poloskák, svárollel leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 20.

SPORT.

+ **Az aradi atlétikai klub** a téli félévi tornázást nov. 9-én kezdi meg. A tornaórák *Neidenbach* Odön tornatanár vezetése alatt hetenként háromszor (kedd, csütörtök, szombat) este 1/2 óráról lesznek a *Weitzer*-utcai fluiskola tornatermében. A klub új kaszinó helyisége (*József főherceg* ut 20. földszint balra) a tagok rendelkezésére áll.

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Váltóhamisító esperes.** Temesvárról jelentik: A görög keleti esperesből és pénzügyi igazgatóból közönséges gonosztevővé süllyedt *Teaha* Kornél ma újból a temesvári bíróság sorompója előtt állott. Ez az ember, aki Isten ígését, a szeretet tanait lett volna hivatva hirdetni, egy egész községet rontott meg és juttatott koldusbotra. Mint a szomorú véget ért *Padureana* ligeti román pénzügyi igazgatója, a legvakmerőbb üzelmeket vite végbe évek hosszú során át, míg végre a nemzés a börtön celájába juttatta. A vizsgálat adatai szerint a lejtőre került ember száznál több váltót hamisított, lopott, csalt, a szegény földhöz ragadt román nép romlására. Csak három hét előtt ítélte el a büntetőtörvényszék négyrendbeli váltóhamisítás miatt egy esztendő börtönre; a vizsgálat folyamánaképpen ma ismét több hasonló büne került elbírálás alá. Tizenegy rendbeli váltóhamisításért vonták ma felelősségre a büntető igazságszolgáltatás. A vádlevelek szerint ugyanis *Teaha* kisebb nagyobb összegek erejéig váltókat hamisított számos ligeti lakos nevére és a hamisítványokat azután a Temesvár-Józsefvárosi Takarékpénznél értékesítette. E tizenegy hamis váltóval több mint ezer korona kárt okozott. A mai főtárgyaláson a testileg, lelkileg megtört vádlott töredelmesen beismerte bűneit. A bíróság ezen újabb hamisítások miatt ismét egy esztendő börtönre ítélte.

§ **A multság vége.** *Russ* Lázár és *Földi* István októberben a *Grumáz* féle vendéglőben megtámadták *Zemmer* Ágostot és minden szó nélkül agyba-főbe verték. Ma vonták őket felelősségre *Zih* József albiró és egy-egy heti fogház és tíz-tíz korona pénzbírságra ítélte a két vádlottat. Az elítéltek felebbezték.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképészeket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak, szíveskedjenek azokat kiadóhivatalunkba beküldeni, az Aradi Közlöny képes nagy naptárában való reprodukálás céljából.

Összes vidéki levelezőinknek. Szíveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát lehetőleg rögtönösen közölni kiadóhivatalunkkal. Szíveskedjenek ezenkívül a községi előjáróság névsorát, az ottani pénzügyi tisztikarát, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek tisztikarát velünk közölni. A tanítók és lelkészek nevét, a postakezelő nevét, az iparvállalatok és tulajdonosaik felsorolását szintén sürgősen kérjük.

E. K. (Arad) Az ideai ellenőrzési szemlét nem tartják meg.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 8.

Az időjárás téli jellege már nem jut annyira kifejezésre mint 2-3 nappal ezelőtt, mivel ma már enyhébb napok járnak.

A kedvezőbb idő következtében a gabona-üzlet irányzata némileg lanyhult.

A mai piacon elkelt:

1400-1500 mm. buza 11 70-11 90

1700-1800 mm. új tengeri 5 70-5 85

Névleges jegyzés:

Rozs 9 70-9 80

Zab 7 30-7 40

Árpa 7 10-7 20

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 8.

Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 20,000 métermazsa 10 fillérrel olcsóbb áron.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szárlát	5 órai szárlát
Buza áprilisra . . .	12.77-12.78	12.71-12.72
Zab áprilisra . . .	8.64-8.65	8.64-8.65
Rozs áprilisra . . .	11.83-11.84	11.83-11.84
Tengeri májusra . . .	7.37-7.38	7.32-7.33

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	622.50
Magyar hitelrészvény	728 —
Oszták-magyar államvasúti részvény	636 50

Budapest-kőhanyai sertéskereskedelem.

— November 8 —

Magyar előrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 126-128 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 128-129 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 1 0-132 fillérig.

Sertéslelészám: November hó 5 napján volt készlet 32,527 darab, november 6. napján felhajtott 761 darab, november 6. napján elszállított 677 darab, november 7. napjára maradt készletben 32,611 darab. A hízott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

IDEGENEK ARADON.

— November 8. —

Fehér Kereszt-szálloda. *Martens* József igazgató Mezőhegyes. — *Baumgarten* János borkereskedő Bécsújhely. — *Trinkl* János szállodás Bécs. — *Strasser* József szállodás Bécs. — *Vojnich* József birtokos és családja Baja. — *Balassa* Izso kereskedő Bátaszék. — *Benedek* Pál igazgató helyettes és neje Siófok. — *Koller* Rezső és neje Marosvásárhely. — *Lampl* József gazdatiszt Miskolc. — *Dragán* Iván intéző Szigetvár. — *Neufeld* Odön kereskedő Szeged. — *Hirschfeld* Sándor kereskedő Szeged. — *Lovas* Lajosné birtokos neje és leánya Debrecen. — *Keresztes* Iván gazdatiszt Szigetvár. — *Návradi* Sándor gazdalkodó H.M. Vársárhely. — *Grázer* Jenő hivatalnok Tusnád. — *Farkas* Gábor igazgató és neje Debrecen. — *Győri* Imre és családja Nagyszentmiklós. — *Rácz* Endre magánhivatalnok Temesvár. — *Tarján* Károly gazdasz Pécs. — *Deutsch* Benő gépészmérnök Pozsony. — *Török* Vilmos építész Szentes. — *Szemes* Bernát kereskedő Gyulafehérvár. — *Goda* Mihály gazdalkodó Ujvidék. — *Katona* Sándor gazdalkodó Ujvidék. — *Neu* Frigyes kereskedő és családja Dész. — *Sperger* Simon utazó Pozsony. — *Sonnenschein* I. utazó Budapest. — *Neuman* Ede utazó Budapest. — *Greif* Sándor utazó

Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Keller Simon utazó Budapest. — Stern Arnold utazó Budapest. — Bauer Adolf utazó Bécs. — Braun S. utazó Bécs. — Fantl Oszkár utazó Bécs. — Müller Zsigmond utazó Bécs. — Péntek József utazó Bécs. — Zerner Arnold utazó Bécs. — Schönreim A. utazó Temesvár. — Hátori Zsigmond utazó Temesvár.

Központi szálloda. Hentaller Lajos országgyűlési képviselő Budapest. — Keller Gyula min. gazd. felügyelő Budapest. — Popovics János dr. orvos Ujszentanna. — Szántó Olivér dr. ügyvéd Lugos. — Kornfeld Richard dr. orvos Berlin. — Brachfeld Vilmos gyáros Szeged. — Bravermann Simon gyáros Galatz. — Feinkuchen Bernát bérlet Berza. — Ottovay Károly kereskedő Zombolya. — Rényi Odön hivatalnok és neje Temesvár. — Franz Mihály kereskedő Zombolya. — Vámos Jenő fakereskedő Nagyvárad. — Bakos Mátyas birtokos Békéscsaba. — Telegdy József huszárhadnagy Debrecen. — Gergely Tódor hivatalnok Budapest. — Bród Izidor fakereskedő Sztanislaw. — Eder József fakereskedő Budapest. — Herz Hugó fakereskedő Budapest. — Láng Ferenc utazó Budapest. — Hajdu Lajos utazó Budapest. — Geiduschek Nándor utazó Budapest. — Ungár Manó utazó Békéscsaba. — Berecz Ármin utazó Budapest. — Deutsch Mór utazó Budapest. — Hilverth Fülöp utazó Budapest. — Tisch Jakab kereskedő Budapest. — Rosenbaum Ferdinánd utazó Bécs. — Weiszbrun Lajos utazó Budapest. — Horváth Gyula utazó Budapest. — Salk Géza utazó Przemysl. — Kolman Miklós utazó Budapest. — Bergenthal Jakab utazó Budapest. — Bakó Bernát utazó Budapest. — Schram Ferenc utazó Budapest. — Peregrini József utazó Berlin.

Vass szálloda. Preisz Mihály utazó Zombolya. — Derzsenyi Sándor utazó Bécs. — Neu Márkus utazó Bécs. — Frater Lőrinc utazó Budapest. — Halmi János tanár Békéscsaba. — Zele István Bukárd. — Harmat József gazda Zabol. — Kégl István gazda Kiskörös. — Lovasy Imre kereskedő Bárdos. — Herman Izidor kereskedő Budapest. — Hartman Samu kereskedő Budapest. — Jolsvai József birtokos Kalocsa. — Hargitai P. birtokos Margitta. — Sebérki Alajos birtokos Székely-Kocsárd. — Weisz Alfred utazó Budapest. — Höncs Lajos utazó Budapest.

Nemzeti Színház.

A) bérlet. A) bérlet

Szombaton, 1907. évi november hó 9-én.

A bolond.

Mese 3 felvonásban. Malonyai Dezső elbeszéléséből írta: Rakosi Jenő. Zenéjét szerzte: Szabados Béla

SZEMÉLYEK:

Dei, urfi	Ladislai J.	Böngér	Delli Lajos.
Pimpó	Leóvei Leo.	Csudamér	Hári Sándor.
Piroska	Kun Irén.	Dirigó	Szathmári A.
Kékike	Zalai Margit	Bimó	Honyadi J.
Fehérke	Harmath J.	Simbilla	Kállai Jolán.
Ellák	Faludi K.	Egy asszony	Bzathmáriné.

Közdete este 7 óráig.

NYILTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejtethetetlen drága jó férjem elhunyt alkalmából bármely módon igyekeztek részvétük által mérhetetlen nagy fájdalmamat enyhíteni, legőszintébb köszönetem nyilvánítását.

Arad, 1907. november 8.

Vannay Jánosné

2675

Krispin Ilona.

Alólirottak fájdalmas szívvel tudatják a szeretett és felejtethetetlen jó édes apa, após, nagypapa, nagybátya és rokon

SCHVÓB SÁNDOR,

nyug. m. kir. erdőmesternek,

1. évi november hó 7-én éjjel 1/2, 12 órakor, életének 72-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai november hó 9-én d. u. 4 órakor fognak Pécskai-ut 23. számú házában, a (Benold gyárral szemben) a róm. kath. szerzetesek szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírba örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szent-mise a boldogult lelki üdvéért november hó 11-én d. e. 11 órakor fog a főt. Minorita-ayák szentegyházában sz. egek Urának bemutattni.

Arad, 1907. évi november hó 8-án.

Aldás emlékére! Béke poraira!

Schvób Róza és férje Le-Millig Józsefné szül. Nachtvitzky Albert, nevel. Fra-ciska, Schvób István és neje. öz. Gál Lajosné szül. Schvób Terka és férje. Nachtnébel Teréz, Onody Ferenc, Nachtnébel Ferenc, Schvób Gizella és férje. Nachtnébel Gyula, Röhrich Márton, Nachtnébel Odön, gyermekei, illetve menyek és vejei, unokahugai, illetve unokái, kaöcsé-ei.

Levitzy Karesi, Schvób István és Mariska, Onody Feri, Röhrich Marika, unokái. 2677

Csutak Károly és fia első temetés-rendező Intézete. Arad, Szabad-ágyter 20.

MA

9-én, szombaton este Kovács és Novotny

ujjonnan épült termében a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara hangversenyez

Zellner Sándor karnagy személyes vezetése mellett.

Belépti-dij 40 fillér.

Esténkiht Farkas Lénárd közkedvelt zenekara hangversenyez.

Számos látogatásért esedez:

Alázatos tisztelettel

Kovács és Novotny.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy

női divattermemet

Deák Ferenc-utca 9. sz. alá

II. emelet

helyeztem át.

Blum Györgyné,

női ruha varróné.

2669

Felhívás!

A „Györök-Ménés vidéki szálló oltvány termelő társulat mint szövetkezet“ 1898 évi február hó 5-én tartott rendes közgyűlésén

felszámolást

határozott el.

Ennélfogva a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében felhívjuk, a fenti szövetkezet hitelezőit, hogy követelésüket jelen hirdetmény harmad-szori közzétételétől számított hat hó alatt ellenük érvényesítsék.

Györök Ménés vidéki oltvány termelő társulat mint szövetkezet felszámolás alalt. 2656

Köhögés!

Aki

szereti az egészségét, meggátol a köhögést.

5245 közlegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy feltetlen eredményes a

Kaiser-féle mell-karamella

(A három fenyővel.)

használat. Orvosilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy tatarus, elnyúltság, elő-d. hányás folytán beállott hurut és gőre-és köhögések ellen. 2 99

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 80 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen, Hájós Árpád és Rozsnyay Mátyas gyógyszerárában Aradon, Zombory János és a „Szent Háromság“ gyógyszerárában Uj-Szent-Annán és Szokoly Sándor „Iris“ gyógyszerárában Lippa.

N. é. közönség b. figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy **Sárosv-utca 2. szám alatt**

uj szücs műhelyt

nyitottam.

Elválllok női kabát, boá, muff, sapka, utazó-bunda, lábszak, mindennemű bele-egyek, tepik, Alattömések, stb. gyors és pontos, valami t. jutányos árban való készítését, oly módon, amely versenyképes tesz bármely elsőrangú üzlettel.

Szaktámában való képesítésemet a bel- és külföld nagyobb városában szerzetem s utóbb Aradon Mayer M. szücs üzletében huzamosabb időn át közmegelegedésre gyakoroltam, s úgy a helybeli és vidéki közönség izlés t volt alkalmam el-sajátítani. Rendelém 25% munkaa. kedvezményben részesülnek. 2150

Kegyes pártfogásért esedez

Beregszászy Lajos, ardecmester.

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban 173

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Városi hirdetések.

2587—1907. pm. szám.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál szervezett „városi gépüzemek igazgatója” állásra pályázatot hirdetek.

A pályázatban csakis magyar honos okleveles gépészmérnökök vehetnek részt.

A „városi gépüzemek igazgatója”-nak kötelessége a vízvezetési műveken kívül — amelyre vonatkozó szabályrendelet állapítja meg — a város egyébb már meglévő s előreláthatólag a közel jövőben még szaporodó gépüzemét, valamint azokat a gépüzemeket melyeknél a város akár közvetlenül, akár közvetve bármily minőségben érdekelve van és lesz, ellenőrizni.

A megválasztandó gépüzemek igazgatója köteles állását 1907. évi november hó 28-án elfoglalni.

A gépüzemek igazgatójának kezdő javadalmazása évi 5200 korona fizetés és 800 korona lakbér.

A választás csakis egy évi próbaidőre fog szólni, amelynek letelte után a legközelebbi közgyűlés fog a véglegesítés iránt határozni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy magyar honosságukat igazoló hatósági bizonyítvánnyal gépészmérnöki oklevéllel esetleg valamely vízvezetési műnél nem csak műszaki, hanem kereskedelmi szempontból való alkalmazást igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket f. é. november hó 22-ik napjának délutáni 5 óráig hivatalomba nyujtsák be.

Aradon, 1907. november hó 5-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

4973—1907. pm. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az 1907. év végén kilépő törvényhatósági bizottsági tagok helyének választás útján betöltésére a 82459/578—1907. számú közgyűlési határozattal határnapul 1907. évi november hó 17-ik napja tüzetett ki.

Választandó:

az I-ső kerületben	... 10 tag
a II-ik	... 9 "
a III-ik	... 9 "
a IV-ik	... 7 "

A választás helye:

az I-ső kerületben a városháza földszinti kisterme,
a II-ik kerületben a Weitzer János-utcai városi fiúiskola,
a III-ik kerületben a Kapa-utcai városi fiúiskola,
a IV-ik kerületben a Kossuth-utcai városi iskola.

A választás pontban délelőtt 9 órakor kezdődik és délután 4 óráig tart.

Szavazhat minden polgár, aki az 1907. évi országgyűlési képviselő választók névjegyzékéből kerületenként összeállított névjegyzékében felvéve van.

Arad, 1907. évi november hó 5-én.

Varjassy,
polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

4956—1907. pm

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és főispáni kinevezés útján betöltendő évi 1400 korona törzsfizetéssel és 400 korona lakbérilletményvel javadalmazott rendőrségédtiszti állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t. c. 19. §-ában megjelölt képesítéssel rendelkeznek és ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám 1907. évi november hó 15-ig nyujtsák be.

A városi szolgálatban nem állók egészségi állapota hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

Aradon, 1907. évi november hó 2.

Varjassy,
polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

4955—1907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett 1600 korona évi törzsfizetéssel és 400 korona lakbérilletményvel javadalmazott, választás útján betöltendő számvevőségi számtiszti állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t. c. 17. §-ában előirt képesítéssel rendelkeznek és a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket hozzám 1907. évi november hó 10-ig nyujtsák be.

A város szolgálatában nem állók egészségi állapota hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

Aradon, 1907. évi november hó 2.

Varjassy,
polgármester.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy alólírott nál széleskörű ismerettségemnél fogva

ügynökségem

az alább nevezett módon fogom eszközölni.

Vevők és bérbevevők

semmiféle

jutalékot nem tartoznak fizetni,

azért pontosan és lelkiismeretesen lesznek kiszolgálva.

Eszközlöm házak, vendéglők, földek, borok eladását. Bérházak, vendéglők, földek bérbeadását. Eladók, valamint bérbeadókat felhívom, hogy szíveskedjenek eladandó vagy bérbeadandó dolgukat nálam mindig és mielőbb bejelenteni.

Tisztelettel

Colophon István

ügynök

Kápolna-utca 15. sz.

Az 1902. évi versenki Ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi mákói Ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállit kitűnő, legújabb rendszer szerinti készített

pneumatikus orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel esz közöltetnek. 1901

Bővebb felvilágosítással és költségtérítéssel szívesen szolgálunk.

az 1898. évi kiállításán A nagy milleniumi éremmel kitüntetve.

Csődtömegeladási hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok a csődbíróság határozata folytán ezennel közhirre teszem, hogy vb. Róth Lajos borosjenői kerekedő csődtömegéhez tartozó, Borosjenőn felvett csődleltár 1—105. tételei alatt 8120 K. 18 f. beszerzési árban és 1965 K. becserkében felvett fűszer-, rőfös és rövid-árak, valamint üzleti berendezés és butorok ajánlati árverése eladtnak.

Felhívom ennélfogva a venni szándékozokat, hogy a fent kitüntetett becserkének megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat, irásban f. évi november hó 16. napjának d. e. 12. órájáig Dr. Mittler Izidor aradi ügyvédnél vagy nálam adják be.

Az eladásra hirdetett ingók Borosjenőn közbenjöttöm mellett, megtekinthetők.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg után III. foku blyegilletéket az eladásnak csődbírósági jóváhagyása után 24 óra alatt kezemhez készpénzben lefizetni; köteles továbbá az összes megvett tárgyakat 3 nap alatt átvenni és elszállítani.

A választmány a beérkezett ajánlatok tárgyában folyó évi novemberhó 16. napján délután 3 órakor Aradon Dr. Mittler Izidor ügyvédi irodájában tartandó ülésen fog határozni, fenntartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani, az árverést azonnal szóbelileg folytatni, esetleg az ingókat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne és különösen, ha a vevő a kikötött határidőben a vételárat kifizetni vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingóságok a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett áruk mi-ősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Arad, 1907. évi november hó 7. és.

Dr. László Gyula,
borosjenői ügyvéd, mint vb. Róth Lajos csődtömeggondnoka.

2872

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

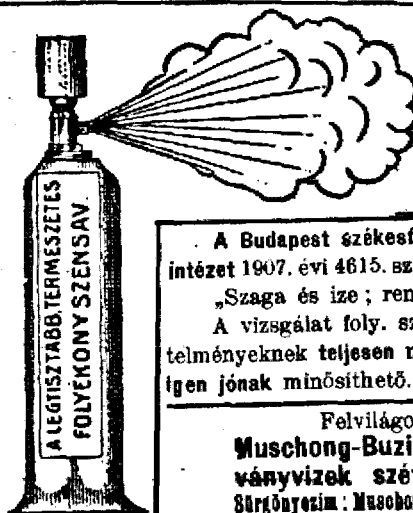
= SZÉNSAV-MŰVEK =

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

! Legkiadósabb természetes szénsav!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgálató intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata; „Szaga és íze; rendes. SZÉNSAVTARTALMA: 99-57%.

A vizsgálat foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.”

Felvilágosítással készségesen szolgálunk Muschong-Buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn. Bürgönyezim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurbán telefon 13. sz. 5907

APRÓ HIRDETESEK.

Keresek átvételre

egy nagyobb forgalmu füszer-, vegyes-kereskedést. Cim a kiadóhivatalban. 2673

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel Izab** könyv- és papírkereskedése és köleskönyvtára, Aradon. 1921

Fingyal-utca 27. sz. alatti

szatócs-üzlet november 1-től kiadó. Bővebbet Angyal-utca 20/a.

Nagymennyiségű

maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Uri látás

azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Moma Döme ügyvéd irodájában 2478

Rongált dobozu levélpapírokat minden elfogadható áron kiárúsít **Inguusz I. és Fia** könyvkereskedése Arad. 361

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,
a színház tébejárásával szemben. Bohus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gazgyárban leegott

valódi Auerek raktára.

Drbja 60 fill.

Üvegcsillárok, aranyok, tulipánok, villanykörtek, lámpa szerek és szerelési anyagok legjobb minőségben legolcsóbban kaphatók. 308

Egy jó karban levő 2 loerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Földes Kálemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és huykőképződmények, nemi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszóvettani vizsgálatokat mérsekelt díjazásért. 200

ARADI KÖZLÖNY

9748 - 1907. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az aradi ipar- és népbank r. t. aradi cég mint jelentkező, ugy Péterfy Antal ügyvéd Arad, továbbá Thodorovits Péter világi és végül Kaufmann Sándor aradi lakosok mint csatlakozóknak kimondott végrehajtóknak Konrad Márton ujanáti lakos végrehajtást szenvedett elleni 1060 korona és 562 korona 05 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad-megye Ujanát községében fekvő, az ujanáti 180. sz. telekjkb. A. + 4. sor, 345-346/a. hr. szám alatt felvett 171. számú ház, udvar és kertre az árverést 1200 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron Kögel Magdolna ujanáti lakos mint késedelmes vevő veszélyére bánatpén-

zének elvesztése mellett elndelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi november hó harmincadik napján délelőtt 9 órakor Ujanát községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 120 koronát készpénzben, vagy az 1881-ik év LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át- szolgálatni.

Aradon, 1907. évi október hó 12 ik napján, az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,

kir. tszéki bíró.

2674

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

A MOLL A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor- bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértolulás, aranyer és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszser, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy pepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

Moll- feliratu ónozattal elzarva van. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedrzsólésl szer, kőszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb nepszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermekok és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1-80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-v. djegygyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerésztáráiban.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A

Eladó

120 hektóliter kitünő minőségű

Fehér bor
Paskutz Márk

esperesnél.

2665

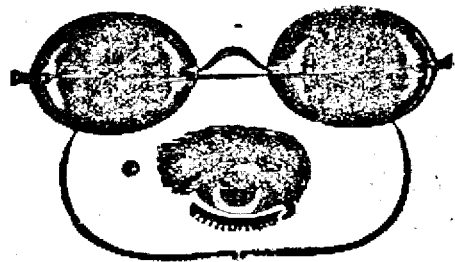
Világos.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK SAMU

órák és látószerek

Arad Andrásy-tér és Waltzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb áron. Raktárban tart mindennemű színházi látcsöveket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekenőbeka csont keretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2418

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

„Herweth“ fűző

Itautes Nouveautés

Hölgyek figyelmébe

ajánljuk a legújabb szabásu, egyenes elejű

„Herweth“ fűzőket!

A párisi és berlini nagy áruházak mintájára kizárólag csupán ezen egyfajta modern és szépen kiállított mellfűzőt hozzuk forgalomba, melyet rendkívül olcsón, darabonként 7 koronáért

árusítjuk.

Rosenblüh H. és Társa.

336

„Herweth“ fűző